

STRATEGIA ROZWOJU GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY NA LATA 2014 - 2020

DROGI SUKCESU PROWADZĄ DO CEEL-U

Czerwionka-Leszczyny, wrzesień 2014

Spis treści

1.	WPROWADZENIE	3
2.	DIAGNOZA SYTUACJI I PERSPEKTYW ROZWOJOWYCH GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY	5
3.	WIZJA ROZWOJU GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY	14
4.	CELE I PRIORYTETY ROZWOJU GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY	16
4.1.	Cel główny i priorytety strategiczne	16
4.2.	Cele strategiczne i cele szczegółowe w priorytecie gospodarczym	17
4.3.	Cele strategiczne i cele szczegółowe w priorytecie społecznym.....	21
5.	UWARUNKOWANIA REALIZACJI CELÓW ROZWOJU GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY	27
6.	DZIAŁANIA NA RZECZ REALIZACJI CELÓW ROZWOJU GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY	30
7.	SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY	34
	Załącznik 1 – KARTA PROJEKTU	40
	Załącznik 2 – LISTA OSÓB ZAPROSZONYCH DO UDZIAŁU W WARSZTATACH STRATEGICZNYCH	43

1. WPROWADZENIE

- ▶ zasady strategiczne
- ▶ metodologia opracowania dokumentu

„Strategia Rozwoju Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny” została sformułowana jako dokument porządkujący rozwój lokalny oraz zapraszający do współdziałania przy jego realizacji wszystkie aktywne podmioty lokalne. Z tego względu, dla opracowania strategii przyjęto podejście opierające się na zasadach partnerstwa społecznego, którego rezultatem stało się stworzenie podstaw dla zawiązania szerokiej koalicji na rzecz stałego monitorowania, doskonalenia i wdrażania dokumentu.

Istotą strategii jest długookresowe ukierunkowanie rozwoju gminy poprzez wybór priorytetów, celów strategicznych oraz koncentrację działań i zasobów. Strategia ustanawia jednocześnie podstawy dla podejmowania kluczowych decyzji, tworzenia planów i programów szczegółowych oraz kreowania projektów o zasadniczym wpływie na rozwój lokalny. Dokument otwiera nowy rozdział w kształtowaniu rozwoju gminy, w tym poprzez odkrywanie i aktywizowanie potencjałów lokalnych oraz szans występujących w otoczeniu. Wyzwalanie i utrwalanie aktywności społeczności lokalnej wraz z niezbędną determinacją i konsekwencją działań strategicznych podejmowanych przez władze lokalne prowadzić będzie do intensyfikowania rozwoju gminy oraz generowania realnych, pozytywnych zmian odczuwalnych dla społeczności lokalnej.

Zasady, które zostały przyjęte jako kluczowe i wyznaczające zakres i formę prac nad strategią obejmują:

1. respektowanie zasad rozwoju zrównoważonego uwzględniającego konieczność ochrony najcenniejszych walorów przyrodniczych oraz wartości społeczno-kulturowych gminy,
2. wpisanie rozwoju gminy w otoczenie, w tym
 - rozwój w Czerwionce-Leszczynach funkcji komplementarnych w skali subregionu i regionu,
 - tworzenie oferty dla różnych podmiotów w regionie i poza regionem,
 - podejmowanie projektów z innymi samorządami regionu,
3. wykonanie analiz umożliwiających szerokie spojrzenie przy identyfikacji problemów oraz formułowaniu takich propozycji ich rozwiązania, które uwzględniają nie tylko symptomy, ale także przyczyny zjawiska,
4. oparcie strategii i jej wdrażania na synergii między różnymi funkcjami i różnymi aktywnościami, a konsekwencji stworzenie dokumentu kompleksowego i całościowo ujmującego zagadnienia rozwoju gminy,
5. koncentracja na najważniejszych problemach oraz realnych i efektywnych rozwiązaniach,
6. zapewnianie równowagi między rozwiązaniami przynoszącymi poprawę w długim horyzoncie a rozwiązaniami doraźnymi,
7. partnerstwo podmiotów lokalnych w procesie formułowania i wdrażania strategii oraz w identyfikowaniu sytuacji wymagających aktualizacji dokumentu,
8. zawarcie w strategii – zwłaszcza w ramach przedsięwzięć wdrażających – zapisów umożliwiających włączenie się w działania na rzecz rozwoju gminy możliwie dużej liczby mieszkańców i innych podmiotów lokalnych wraz z będącymi w ich dyspozycji zasobami,
9. elastyczne dostosowywanie treści i sposobów wdrażania strategii do zmieniających się warunków.

Strategia została opracowana w wyniku zrealizowania procedury obejmującej:

- przygotowanie metodologii,
- analizę materiałów wyjściowych,
- utworzenie grupy liderów rozwoju lokalnego,
- przeprowadzenie z grupą liderów lokalnych warsztatów strategicznych, w ramach których opracowano:
 - diagnozę uwarunkowań i przygotowania podstaw do nawiązania partnerstwa strategicznego,
 - wizję, priorytety i celów rozwoju gminy,
 - analizy SWOT w kontekście wypracowanych celów,
- wykreowanie pomysłów na działania i projekty wdrażające wraz z ich wstępnym uporządkowaniem,
- porządkowanie materiału i przygotowanie dokumentu z załącznikami,
- przygotowanie ostatecznej wersji dokumentu.

Konsekwencją udziału podmiotów lokalnych w pracach nad strategią jest grupowe autorstwo wypracowanych rozwiązań. Każda z propozycji indywidualnych została na warsztatach przedstawiona i przedyskutowana, a następnie zaakceptowana przez wszystkich uczestników. Za zapisami strategii stoi więc koalicja podmiotów lokalnych, której ważną cechą jest otwartość na kolejne podmioty zainteresowane wprowadzaniem zmian w gminie. Również efekty wdrożeniowe zależą od aktywności podmiotów lokalnych, a w szczególności przedstawicieli samorządów, mieszkańców, podmiotów gospodarczych, stowarzyszeń społecznych. Ponadto, gmina jest otwarta na współpracę z potencjalnymi partnerami z otoczenia takimi jak: inne samorządy lokalne, inwestorzy, organizacje pozarządowe, podmioty nauki i badań, kultury, edukacji etc.

Przedstawione założenia metodologiczne skutkują tym, że strategia udziela odpowiedzi na następujące główne grupy pytań:

- Jaka powinna być gmina i miasto Czerwionka-Leszczyny po roku 2020?, czym powinna się charakteryzować?, jakie są oczekiwania mieszkańców i innych podmiotów wobec gminy oraz jaka wizja rozwoju będzie motywować lokalne podmioty do działania?
- Jaką pozycję powinna zająć gmina i miasto Czerwionka-Leszczyny w swoim otoczeniu (subregionalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym)? W jakim kierunku powinna się rozwijać gmina w wyznaczonym horyzoncie czasowym, aby zrealizować założoną wizję,
- Jakie należy przyjąć priorytety, w których punktach kontynuować dotychczasowy model rozwoju, a gdzie wprowadzać zmiany i innowacje?
- Jakimi środkami i w jaki sposób należy realizować założone cele? Jakie projekty realizować i w jakiej kolejności?
- Jakie przyjąć zasady wdrażania dokumentu? Jaki powinien być harmonogram jego realizacji?

2. DIAGNOZA SYTUACJI I PERSPEKTYW ROZWOJOWYCH GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYN

- ▶ wyróżniki gminy
- ▶ problemy
- ▶ potencjały rozwoju
- ▶ wyzwania strategiczne

Diagnoza strategiczna wykonana na potrzeby strategii została sporządzona przy uwzględnieniu kilku dopełniających się grup czynników obejmujących zarówno aspekty pozytywne jak i te, które związane są z deficytami i barierami rozwoju. Diagnoza strategiczna oparta jest na podejściu procesowym, a rozpoznane czynniki i zjawiska decydujące o rozwoju lokalnym rozpatrywano w nawiązaniu do ich przyczyn i skutków.

Składowe diagnozy strategicznej obejmują następujące grupy uwarunkowań:

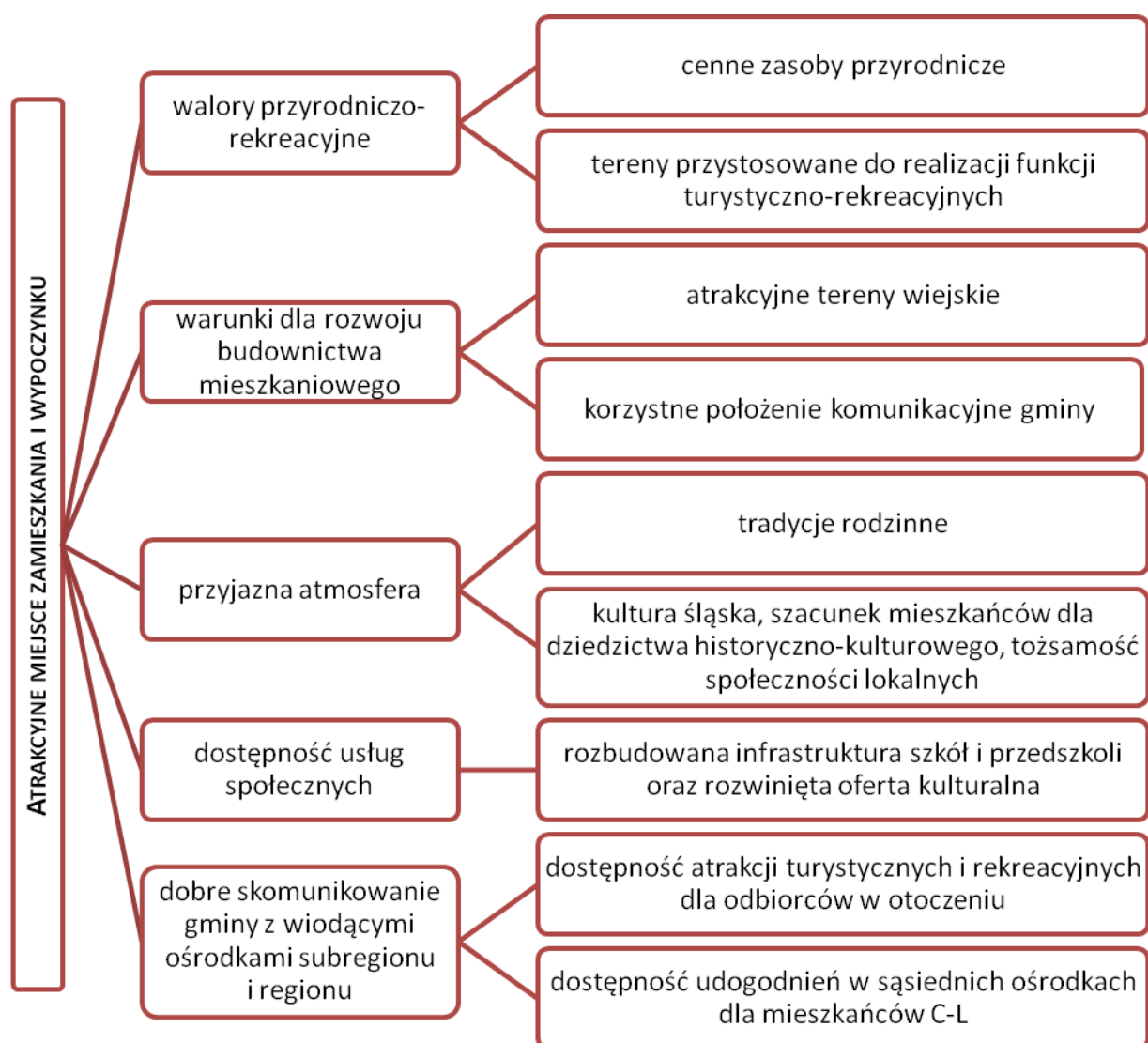
- wyróżniki Czerwionki-Leszczyn, na których można oprzeć strategiczny rozwój oraz budować pozycję konkurencyjną gminy i miasta,
- problemy, które ograniczają atrakcyjność gminy i miasta dla podmiotów wewnętrznych i zewnętrznych oraz wpływają negatywnie na aktywność mieszkańców,
- potencjały rozwoju czyli różnego rodzaju zasoby, które powinny być wykorzystane na rzecz rozwoju lokalnego oraz realizacji strategii,
- wyzwania strategiczne wymagające odpowiedniej reakcji ze strony społeczności lokalnej oraz podmiotów wdrażających strategię.

Analiza procesów zachodzących w Czerwionce-Leszczynach oraz w otoczeniu gminy i miasta a także rozpoznanie opinii podmiotów wewnętrznych o gminie i mieście pozwala wskazać kluczowe specyficzne zasoby strategiczne, w szczególności zaś pozwala zidentyfikować **wyróżniające przewagi** rozwojowe, stanowiące podstawę dla sformułowania strategii rozwoju. Potencjały te tworzą, lub tworzyć mogą w przyszłości, strategiczną przewagę Czerwionki-Leszczyn nad gminami konkurencyjnymi. Stopień unikatowości potencjałów decyduje o możliwościach autonomicznego rozwoju miasta oraz jego atrakcyjności dla potencjalnych partnerów, w tym zwłaszcza tak istotnych jak władze samorządowe innych gmin, inwestorzy, turyści, czy potencjalni mieszkańcy. Zajęcie odpowiedniego miejsca w otoczeniu przez gminę i miasto oraz podniesienie jego rangi zależy od właściwego wykorzystania zidentyfikowanych przewag.

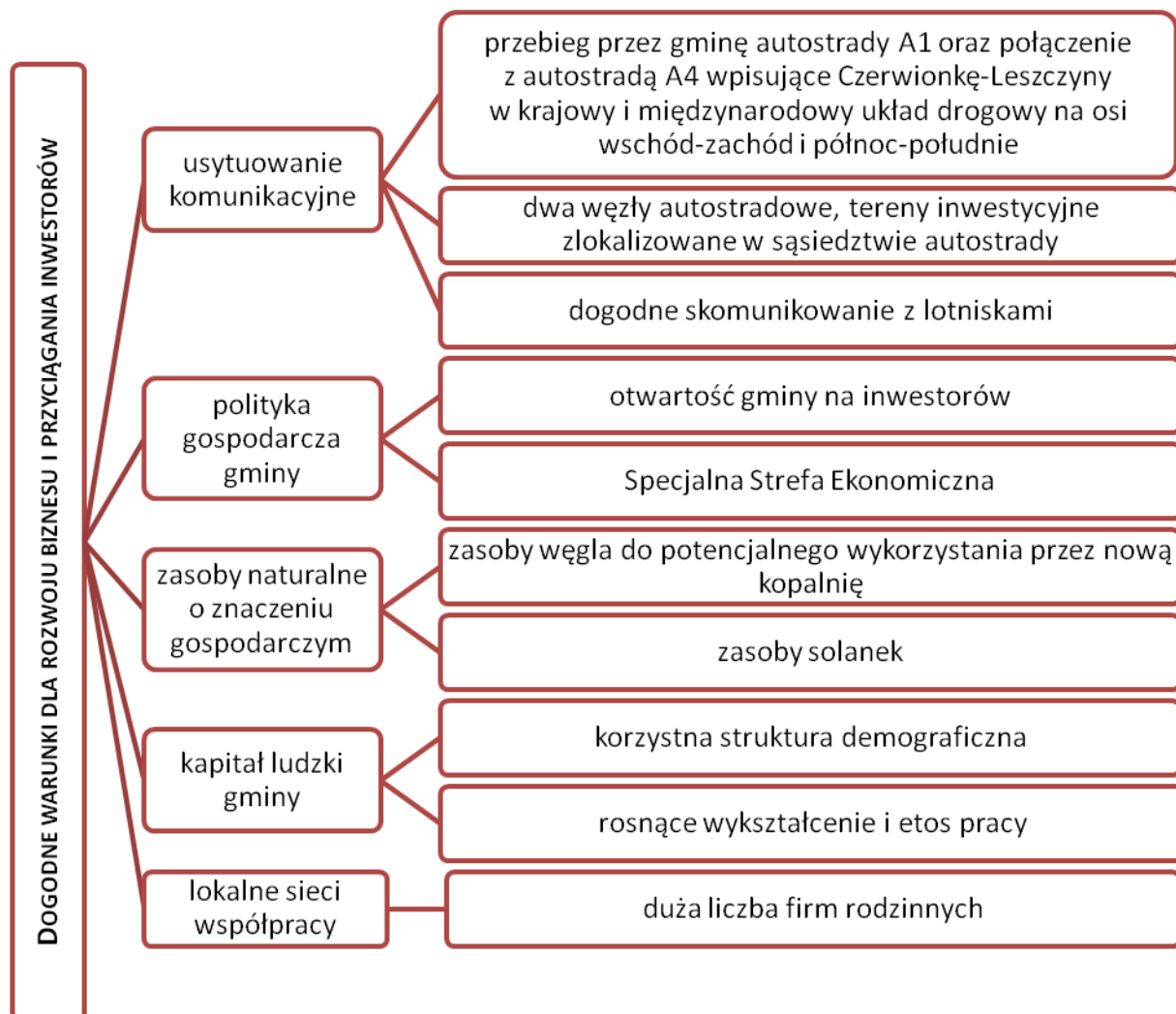
W wyniku przeprowadzonych analiz zidentyfikowano trzy główne grupy wyróżników gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny:

- atrakcyjne miejsce zamieszkania i wypoczynku,
- dogodne warunki dla rozwoju biznesu i przyciągania inwestorów,
- dobre warunki dla rozwoju mieszkańców i integracji społeczności lokalnych.

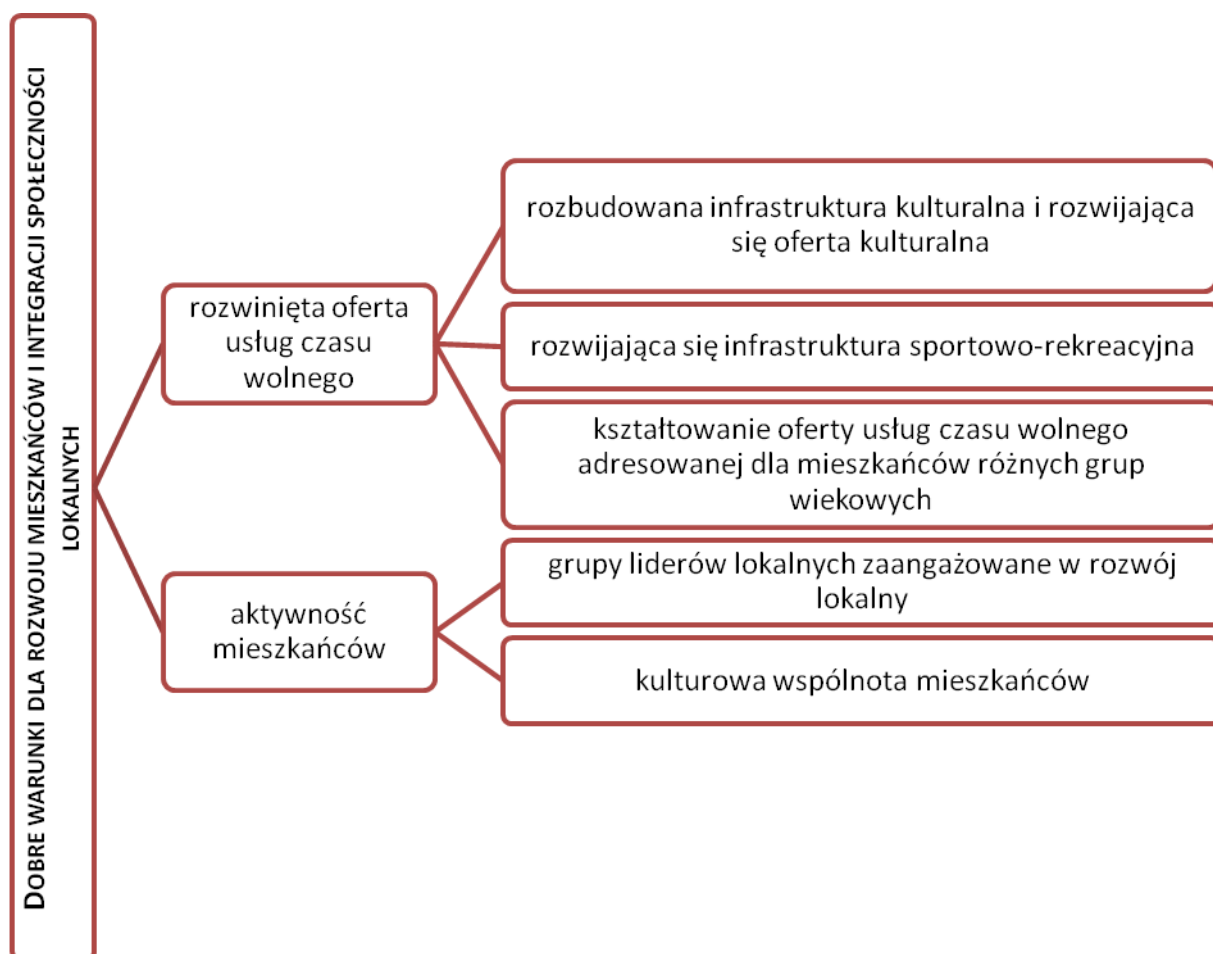
Rys. 1. Składowe wyróżnika atrakcyjne miejsce zamieszkania i wypoczynku

Rys. 2. Składowe wyróżnika dogodne warunki dla rozwoju biznesu i przyciągania inwestorów

Rys. 3. Składowe wyróżnika dobre warunki dla rozwoju mieszkańców i integracji społeczności lokalnych

Jak w każdej z jednostek terytorialnych także w Czerwionce-Leszczynach, obok cech pozytywnych występuje pewna ilość barier utrudniających rozwój lokalny. Ocena sytuacji gminy i miasta jest zróżnicowana w zależności od potrzeb i preferencji różnych grup podmiotów lokalnych. Analizując **bariery i trudności**, z którymi zmierzyć się należy w strategii wzięto pod uwagę:

- szeroką grupę mieszkańców w aspekcie podstawowych uwarunkowań wyznaczających jakość życia,
- osoby młode, czyli najbardziej mobilne, a równocześnie decydujące o przyszłości gminy i miasta,
- pracujących, absolwentów poszukujących pracy, osoby o kwalifikacjach umożliwiających znalezienie pracy poza gminą i miastem,
- osoby starsze, których odsetek w społeczności regionu – na skutek zmian demograficznych - systematycznie rośnie,
- osoby funkcjonujące na obszarach wiejskich gminy,
- podmioty decydujące o rozwoju gospodarczym miasta i gminy,
- podmioty zewnętrzne, których przyciągnięcie do Czerwionki-Leszczyn jest uzasadnione rozwijaniem nowych funkcji i wzmacnianiem procesów rozwoju lokalnego, szczególnie w aspekcie gospodarczym.

Wskazane grupy nie są rozłączne. Różni mieszkańcy przynależą do kilku grup, a co za tym idzie borykają się ze specyficznym dla siebie zestawem barier i trudności.

Wyspecyfikowano sześć grup barier występujących w gminie i mieście Czerwionka-Leszczyny¹:

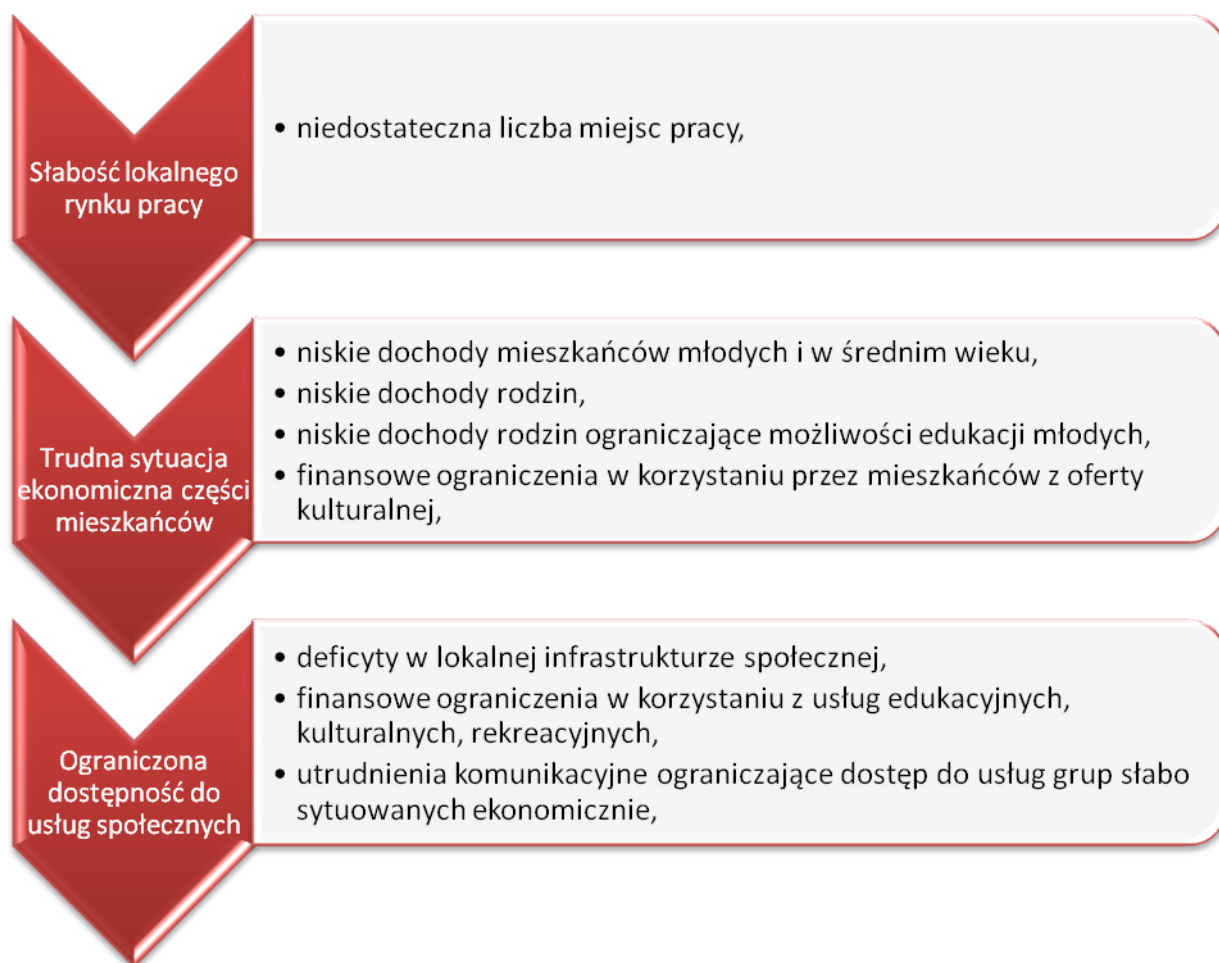
- bariery ekonomiczne,
- problemy społeczne,
- bariery aktywności społecznej,
- struktura demograficzna,
- przyroda i czas wolny,
- zarządzanie rozwojem gminy.

Rys. 4. Bariery ekonomiczne

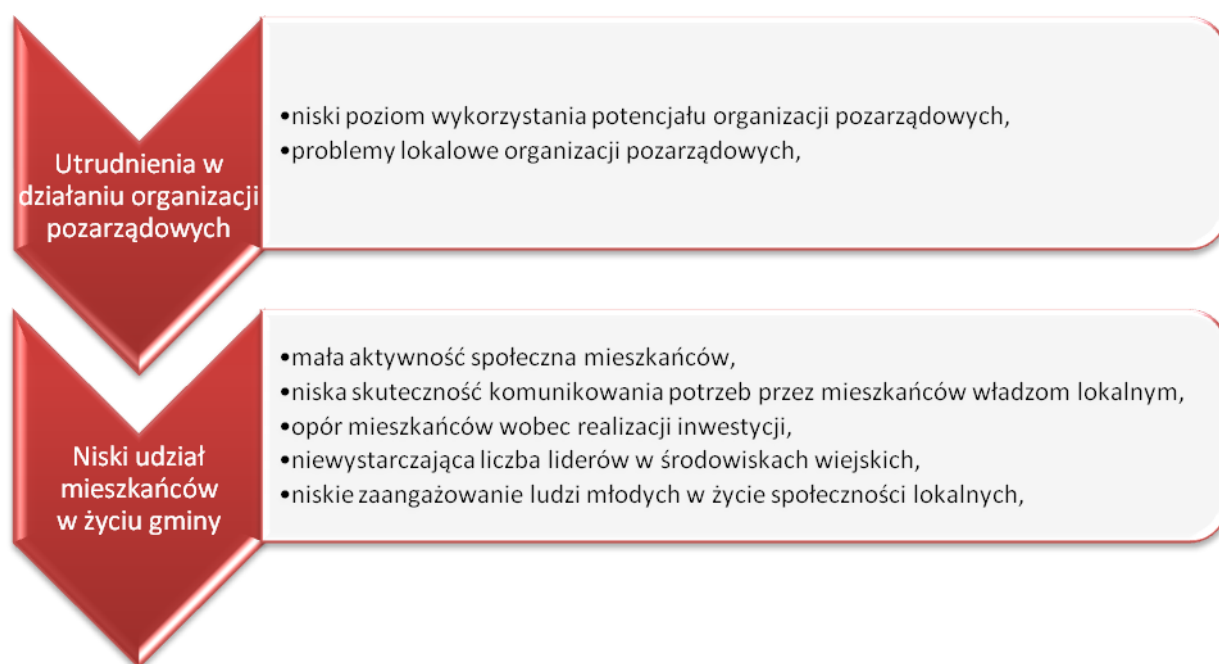

¹ należy zaznaczyć, że część barier – aczkolwiek występuje na terenie gminy i miasta – ma swoje źródła w otoczeniu.

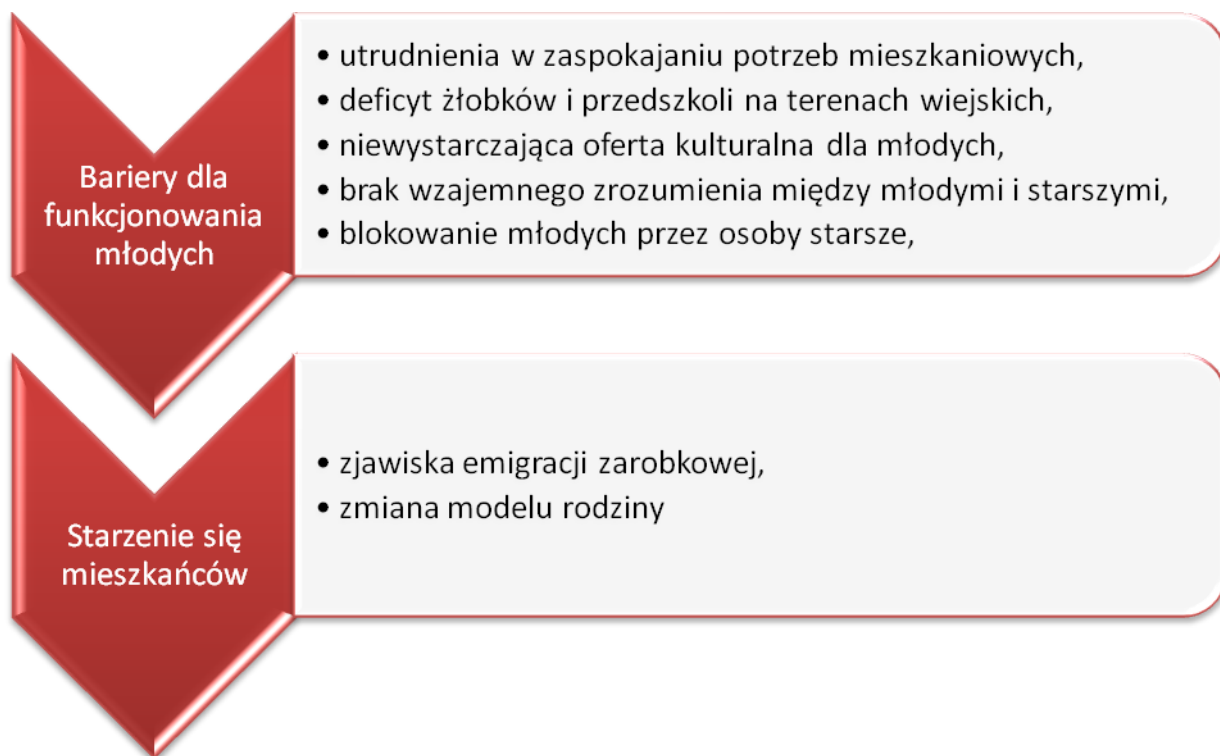
Rys. 5. Problemy społeczne

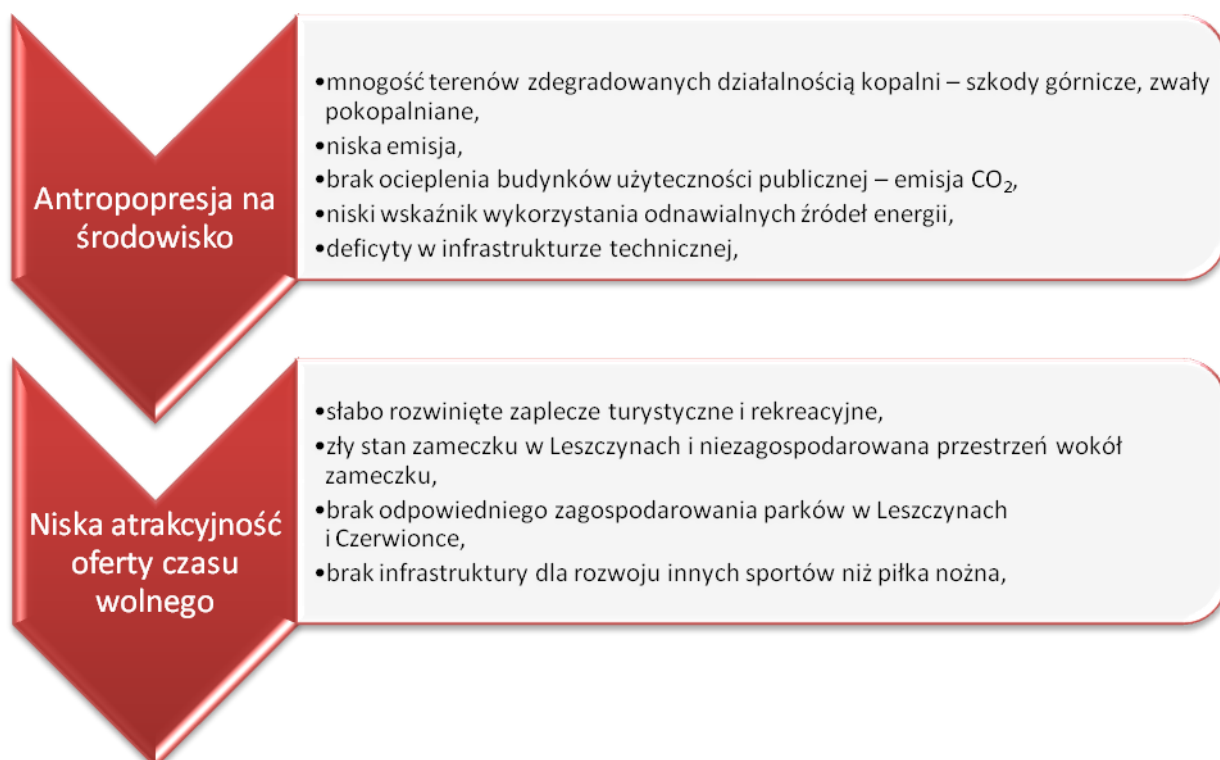
Rys. 6. Bariery aktywności społecznej

Rys. 7. Struktura demograficzna

Rys. 8. Przyroda i czas wolny

Rys. 9. Zarządzanie rozwojem gminy

Czerwionkę-Leszczyny charakteryzuje spore zróżnicowanie **potencjałów rozwoju**, które mogą być wykorzystane na rzecz rozwoju lokalnego oraz realizacji strategii. Potencjały te dotyczą zarówno części miejskiej, jak i obszarów wiejskich. Oznacza to, że perspektywy rozwoju całej gminy mogą być uznane jako obiecujące a na strategiczny rozwój składać się może wiele komplementarnych funkcji.

Rys. 10. Kluczowe potencjały, na których można oprzeć strategiczny rozwój gminy Czerwionka-Leszczyny

Zwieńczeniem diagnozy są wyzwania strategiczne wymagające odpowiedniej reakcji ze strony społeczności lokalnej oraz podmiotów wdrażających strategię. Na poniższym rysunku sformułowano sześć wyzwań oraz nakreślono rodzaje aktywności stanowiące odpowiedzi na procesy, które związane są z wyzwaniami.

Rys. 11. Wyzwania strategiczne gminy Czerwionka-Leszczyny

Wzmocnienie integracji gminy i społeczności lokalnej	• integracja mieszkańców poszczególnych miejscowości gminy, • podnoszenie poziomu utożsamiania mieszkańców z gminą, • wykorzystanie potencjału młodych mieszkańców, • wzrost wrażliwości mieszkańców na problemy i potrzeby społeczne, • wzrost aktywności społecznej,
Zabezpieczenie gminy przed utratą kapitału ludzkiego	• poprawa jakości i poziomu życia w gminie ograniczająca zjawiska emigracji zarobkowej, • tworzenie miejsc pracy dla młodych mieszkańców, • poszerzanie możliwości rozwoju młodych mieszkańców,
Stała poprawa sytuacji ekonomicznej gminy	• pozyskiwanie i wykorzystanie funduszy UE • wzrost możliwości gminy w finansowaniu nowych inwestycji, • radzenie sobie z przekazywaniem gminom kolejnych zadań bez adekwatnego wsparcia finansowego,
Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego gminy	• pozyskanie dużych firm produkcyjnych; wykorzystanie terenów inwestycyjnych dla pozyskania firm i tworzenia miejsc pracy, • tworzenie udogodnień dla rozwoju MŚP, • podnoszenie poziomu społecznej odpowiedzialności biznesu,
Racjonalizacja gospodarowania przestrzenią i środowiskiem	• ochrona terenów wiejskich w kontekście procesów inwestycyjnych i rozlewania zabudowy na obszarach wiejskich, • wspieranie proekologicznych działań mieszkańców, • wykorzystanie rolniczego i przyrodniczego potencjału gminy dla rozwoju agroturystyki, • stworzenie bilansu ewentualnego uruchomienia kopalni,
Podnoszenie atrakcyjności mieszkaniowej gminy	• tworzenie warunków dla szybszego rozwoju wielorodzinnego budownictwa mieszkaniowego, w tym przygotowanie terenów w celu sprzedaży deweloperom, • nowe osiedla mieszkaniowe, w tym dla osób pracujących w sąsiednich miastach,

3. WIZJA ROZWOJU GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY

- znaczenie wizji
- wizja rozwoju

Analiza wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań oraz wyzwań rozwojowych gminy i miasta, określenie aspiracji mieszkańców, a także kontrastowych scenariuszy rozwoju ewolucyjnego stało się podstawą dla sformułowania wizji rozwoju Czerwionki-Leszczyny. Wizja stanowi życzeniowy scenariusz rozwoju gminy i miasta zawierający stany i procesy, które powinny cechować Czerwionkę-Leszczyny po zrealizowaniu strategii, czyli po roku 2020. Wizja odpowiada więc na pytanie „Jaką gminą i miastem powinna być Czerwionka-Leszczyny roku 2020?”. Horyzont czasowy całej strategii, jak również opracowanej wizji został skorelowany z horyzontem podstawowych dokumentów regionalnych i krajowych.

Czerwionka-Leszczyny po roku 2020 to gmina i miasto:

<i>Funkcjonalna i przestrzenna integracja gminy i miasta</i>	- rozwoju zintegrowanego, wyrażającego się w: ▪ harmonijnym i zgodnym funkcjonowaniu społeczności lokalnych, ▪ spójnym rozwoju wszystkich dzielnic i miejscowości składających się na gminę, prowadzącym do zapewnienia mieszkańcom dostępu do usług oraz infrastruktury technicznej i społecznej, ▪ wzajemnie wspierającym się rozwoju funkcji społecznych i gospodarczych, ▪ współzależnym rozwoju wiodących dziedzin gospodarki, w tym przemysłu, rolnictwa i turystyki, ▪ powiązaniu struktury gospodarki na obszarach miejskich i wiejskich oraz współpracy firm lokalnych, ▪ wykorzystywaniu wartości związanych z dziedzictwem przyrodniczo-kulturowym na rzecz rozwoju innowacyjnych aktywności społecznych i gospodarczych tworzących przyszłość gminy i miasta; ▪ integracji gminy i miasta z otoczeniem regionalnym i ponadregionalnym, w tym funkcjonowaniu podmiotów lokalnych w sieciach współpracy,
<i>Atrakcyjność gminy i miasta dla biznesu oraz siła lokalnej struktury gospodarczej</i>	- o dynamicznie i innowacyjnie rozwijającej się gospodarce, której filarami są: ▪ urozmaicona struktura gospodarcza dostarczająca atrakcyjnych miejsc pracy, na którą składają się: – przedsiębiorstwa realizujące strategie rozwoju oparte na współpracy i wdrażaniu rozwiązań innowacyjnych, – firmy wykorzystujące potencjał rynku lokalnego i subregionalnego, szczególnie w zakresie usług poprawiających komfort życia mieszkańców gminy i miasta, powiatu oraz gmin sąsiednich, w tym usługi związane z zagospodarowaniem wolnego czasu oraz usługi opiekuńcze, – rozwijające się nowoczesne działalności gospodarcze o proekologicznym charakterze, w tym związane z rolnictwem ekologicznym oraz odnawialnymi źródłami energii, – produkty przetwórstwa rolno-spożywczego wykorzystujące potencjał rolnictwa gminy i subregionu, – usługi turystyczne wykorzystujące unikatowe walory przyrodnicze, ▪ przyjazny klimat dla miejscowych przedsiębiorców i inwestorów zewnętrznych oraz zindywidualizowane podejście do obsługi biznesu, ▪ wysoka jakość kapitału ludzkiego, opierająca się na kreatywności i przedsiębiorczości mieszkańców oraz ciągłym – zgodnym z wymaganiami rynku pracy – wzbogacaniu kwalifikacji,

	▪ dogodne warunki inwestowania związane z dostępem do terenów o wyjątkowej atrakcyjności komunikacyjnej,
Rozwój realnej samorządności i społeczeństwa obywatelskiego	- wysokiej energii społecznej, znajdującej swoje ujście w inicjatywach na rzecz społeczności lokalnej i swojego miejsca zamieszkania, opierającej się na: ▪ włączaniu społeczności lokalnych w procesy decyzyjne wpływające zarówno na codzienne funkcjonowanie mieszkańców, jak i długofalowy rozwój gminy, ▪ profesjonalnie działających organizacjach obywatelskich, skupiających mieszkańców podejmujących działania związane z pielęgnowaniem dziedzictwa historyczno-kulturowego gminy i miasta, rozwiązywaniem problemów społecznych, rozwojem kultury, edukacji, sportu i rekreacji, ▪ podejmowanych przez mieszkańców i organizacje obywatelskie innowacyjnych projektach odbudowujących więzi międzyludzkie, w tym wzmacniających społeczności lokalne na obszarach wiejskich, ▪ partnerstwie publiczno-społecznym oraz wspieraniu przez władze lokalne mieszkańców i organizacji obywatelskich w realizacji zadań ważnych dla rozwoju lokalnego, ▪ dobrych warunkach umożliwiających mieszkańcom wykorzystanie aktywności społecznej do rozwijania innowacyjnych działalności gospodarczych, w szczególności w dziedzinie usług związanych z zagospodarowaniem czasu wolnego;
Jakość życia	- o wysokiej atrakcyjności dla mieszkańców, na którą składają się: ▪ kameralność i spokój charakterystyczne dla ośrodka średniej wielkości, wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego oraz pozytywne relacje łączące mieszkańców, ▪ dogodne połączenia komunikacyjne z sąsiednimi ośrodkami aglomeracyjnymi, ▪ atrakcyjność przestrzeni publicznych oraz unikatowy krajobraz przyrodniczo-kulturowy, ▪ możliwości zaspokajania potrzeb mieszkaniowych na poziomie wyższym niż w innych ośrodkach regionu wynikające z cech przestrzeni gminy, ▪ dostępność w gminie lub w sąsiednich aglomeracjach do usług społecznych na wysokim poziomie, ▪ możliwości rozwoju sprzyjające wykorzystaniu i wzmacnianiu indywidualnych predyspozycji oraz realizacji aspiracji mieszkańców,
Rozwój zrównoważony	- o zrównoważonym rozwoju przejawiającym się w: ▪ pielęgnowaniu lokalnej kultury i zwyczajów, ▪ zachowywaniu tradycyjnych dla gminy i miasta funkcji gospodarczych o znaczeniu rynkowym (rzemiosło, uprawy, hodowla), ▪ dobrym stanie środowiska naturalnego, które stanowi atut turystyczny i podwyższa jakość życia mieszkańców, - o wyróżniającej estetyce oraz ładzie przestrzennym, których źródłem jest: ▪ realizowanie nowo powstającej zabudowy w zgodzie z charakterem zagospodarowania różnych stref gminy i miasta, ▪ ograniczanie niekontrolowanej przestrzennej ekspansji funkcji gospodarczych i osadniczych, a w tym: wyznaczanie zwartych terenów do zainwestowania oraz wyłączenie zabudowy na terenach cennych przyrodniczo lub krajobrazowo, ▪ rewitalizacja i przywracanie do użytkowania niewykorzystywanych obiektów i terenów – zwłaszcza związanych z dziedzictwem poprzemysłowym, ▪ eliminowanie kolizji w przestrzeni między gospodarką, mieszkalnictwem i ekologią, ▪ kształtowanie wzorca architektonicznego wyróżniającego gminę i miasto.

4. CELE I PRIORYTETY ROZWOJU GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYN

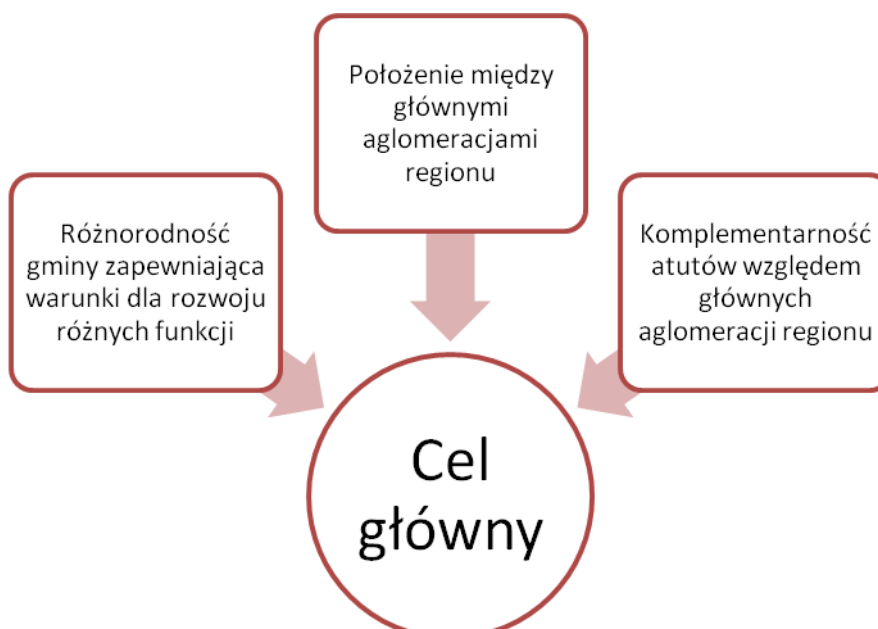
- ▶ cel główny
- ▶ priorytety
- ▶ cele strategiczne
- ▶ cele szczegółowe

W oparciu o wizję rozwoju gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny opracowane zostały priorytety i cele rozwoju. Przyjęto, że cel główny ma charakter długofalowy, wykracza poza horyzont strategii i można go traktować jako misję gminy i miasta. Priorytety wskazują na dwie główne płaszczyzny rozwoju, w ramach których należy skupić potencjały i aktywności aby zrealizować nakreśloną wizję. Do priorytetów przyporządkowano zbiór celów strategicznych i szczegółowych wyrażających stany i procesy składające się na pożądany rozwój gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny.

4.1. Cel główny i priorytety strategiczne

Cel główny gminy i miasta został oparty na najsilniejszych pozytywnych wyróżnikach Czerwionki-Leszczyny. Pierwszy z tych wyróżników to wewnętrzna różnorodność gminy i miasta. Kolejne dwa wyróżniki wynikają z usytuowania Czerwionki-Leszczyny między głównymi aglomeracjami województwa oraz dogodnej lokalizacji komunikacyjnej. Przyjęty cel główny wyraźnie wskazuje, że gmina i miasto powinny zachowywać swoje specyficzne cechy budując otwartość na nowe idee, aktywności i podmioty.

Wykres 1. Wyznaczniki celu głównego

Cel główny gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny:

Czerwionka-Leszczyny gminą, w której można realizować swoje pomysły i kariery zawodowe, miejscem zapewniającym przyjazne warunki dla rozwoju mieszkańców i biznesu, a także najlepszy dostęp do udogodnień w sąsiednich aglomeracjach

Różnorodność gminy i jej dogodne położenie sprawiają, że Czerwionka-Leszczyny może być miejscem, w którym każdy może znaleźć warunki do realizacji kreatywnych idei biznesowych, społecznych, czy kulturalnych oraz godzić karierę zawodową z rozwojem rodziny. Położenie gminy powoduje, że szanse te są wzmacniane przez atuty sąsiednich aglomeracji, a równocześnie dostęp do tych szans mają nie tylko obecni mieszkańcy gminy, ale także różne podmioty w regionie i poza regionem.

Przyjęto, że rozwój strategiczny gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny powinien skupić się na dwu priorytetach.

Priorytet gospodarczy	CeeL – biegun inwestycji i nowej gospodarki regionu
Priorytet społeczny	CeeL – wspólna tradycja i wspólna przyszłość

4.2. Cele strategiczne i cele szczegółowe w priorytecie gospodarczym

Cel strategiczny i cele szczegółowe wypracowane dla priorytetu gospodarczego obejmują kilka powiązanych płaszczyzn. Nowa gospodarka lokalna cechować się winna zróżnicowaniem, a jej rozwój opiera się na:

- wykorzystaniu atutów komunikacyjnych gminy,
- aktywności przedsiębiorczej mieszkańców,
- warunkach dla przyciągania kapitału ludzkiego,
- kwalifikacjach i kompetencjach mieszkańców.

Nowa struktura gospodarcza Czerwionki-Leszczyn to struktura urozmaicona, w której obecne są:

- działalności produkcyjne, w tym lokalizujące się w strefach rozwoju gospodarczego,
- działalności usługowe wykorzystujące lokalny potencjał przyrodniczo-kulturowy, szczególnie usługi zagospodarowania czasu wolnego,
- działalność rolnicza i powiązane z nią przetwórstwo rolno-spożywcze.

Warunkiem koniecznym takiego rozwoju gospodarczego gminy jest rygorystyczne respektowanie zasad rozwoju zrównoważonego rozumiane jako ograniczanie kolizji między rozwojem funkcji gospodarczych i mieszkaniowych a zachowywaniem wartości przyrodniczych i kulturowych.

Cel strategiczny w ramach priorytetu gospodarczego:

Rozwój zróżnicowanej struktury gospodarczej, na którą składają się przedsiębiorstwa lokalne wykorzystujące różnorodne potencjały gminy i zaspokajające potrzeby mieszkańców oraz inwestorzy zewnętrzni wnoszący w gospodarkę gminy nowe technologie, kreujący atrakcyjne miejsca pracy, współpracujący z lokalnym biznesem.

Wyznaczniki i ich treść oraz powiązania występujące między zostały przedstawione w kolejnych tabelach i na wykresie.

Wykres 2. Mechanizm realizacji celu gospodarczego

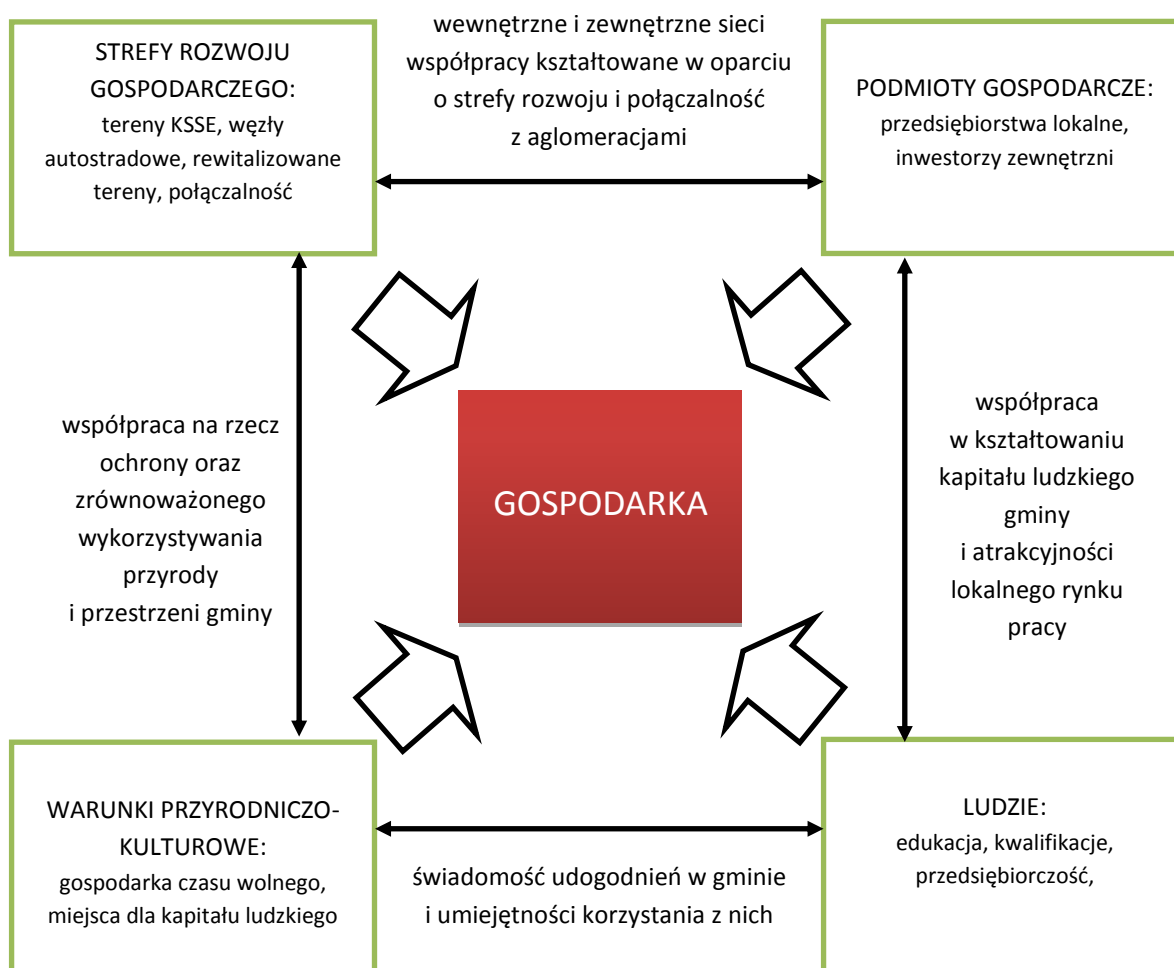

Tabela 1. Wyznaczniki realizacji gospodarczego celu strategicznego

Wyznacznik	Treść wyznacznika
Strefy rozwoju gospodarczego	▪ wykorzystanie dostępnych terenów KSSE; ▪ zagospodarowanie terenów w sąsiedztwie węzłów autostradowych; ▪ zrównoważone gospodarowanie przestrzenią gminy, które powinno przejawiać się w ponownym wykorzystywaniu terenów i ich rewitalizacji; ▪ dostępność do miast Aglomeracji Górnośląskiej i Aglomeracji Rybnickiej dzięki autostradzie A1 umożliwiającą nawiązywanie współpracy z otoczeniem i dostęp do rynków w otoczeniu.
Podmioty gospodarcze	▪ konieczność kontynuacji restrukturyzacji gospodarki gminy, w tym kształtowanie nowych specjalizacji gospodarczych (np. odnawialne źródła energii); ▪ gospodarcze wykorzystywanie różnorodnych potencjałów gminy, w tym charakterystycznych dla różnych miejscowości; ▪ podnoszenie stopnia przetworzenia produktów lokalnych, szczególnie w aspekcie rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego; ▪ zaspokajanie rynkowych potrzeb mieszkańców przez lokalny biznes i wykorzystanie potencjału rynku wewnętrznego, w tym kreowanie przestrzeni publicznych stanowiących centra usług; ▪ przyciąganie inwestorów zewnętrznych rozwijających gospodarkę gminy i lokalny rynek pracy;
Warunki przyrodniczo-kulturowe	▪ wykorzystanie potencjału przyrodniczego i oferty kulturalnej dla rozwoju usług czasu wolnego dla mieszkańców i odwiedzających; ▪ możliwość kształtowania wyjątkowych przestrzeni publicznych, w centrum gminy i poszczególnych miejscowościach, wyróżniających się na tle wielkich miast estetyką, kameralnością, bezpieczeństwem oraz eksponujących różnorodne dziedzictwo kulturowe gminy; ▪ wykorzystania atutów położenia i walorów przyrodniczych dla rozwoju zrównoważonego budownictwa mieszkaniowego
Ludzie	▪ konieczność stałego podnoszenia wartości kwalifikacji mieszkańców traktowanych jako podstawowy, komplementarny czynnik względem atrakcyjności terenów inwestycyjnych;

	wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców jako warunek włączenia mieszkańców w procesy rozwoju lokalnego.
--	--

Między działaniami podejmowanymi w ramach opisanych wyznaczników występują pozytywne efekty synergii wspierające osiągnięcie celu strategicznego.

Tabela 2. Relacje między wyznacznikami gospodarczego celu strategicznego

Powiązane wyznaczniki	Rodzaj relacji między wyznacznikami
Strefy rozwoju gospodarczego ⇔ Firmy	- koncentracja przestrzenna firm sprzyjająca nawiązywaniu relacji współpracy oraz tworzeniu klastrów, - koncentracja przestrzenna firm podnosząca poziom identyfikowalności lokalnej gospodarki i pozyskiwanie partnerów biznesowych w otoczeniu, - dobrze skomunikowanie terenów inwestycyjnych (położenie na szlakach komunikacyjnych, łączalność z aglomeracjami) umożliwiające przyciąganie firm z otoczenia, - rozwój firm lokalnych, które są potencjalnymi partnerami dla inwestorów działających w strefach rozwoju gospodarczego,
Strefy rozwoju gospodarczego ⇔ Warunki przyrodniczo-kulturowe	- ograniczanie negatywnego wpływu rozwoju gospodarczego na walory przyrodniczo-kulturowe gminy, - ograniczanie niekontrolowanego wykorzystywania przestrzeni na cele gospodarcze i przywracanie użytkowania terenów, na których zamierają funkcje gospodarcze, - tworzenie przestrzeni dla rozwoju biznesu oferującego usługi czasu wolnego, - podnoszenie atrakcyjności gminy dla kapitału ludzkiego wzmacniającego atrakcyjność biznesową gminy, - wzmacnianie inwestycyjnego wizerunku gminy w oparciu o walory przyrodniczo-kulturowe,
Warunki przyrodniczo-kulturowe ⇔ Ludzie	- usługi czasu wolnego, generowane w oparciu o atuty przyrodniczo-kulturowe, decydujące o komforcie życia w gminie i jej wyjątkowości w stosunku do dużych miast, - podnoszenie świadomości i umiejętności mieszkańców w zakresie możliwości korzystania z usług czasu wolnego – komercyjnych i publicznych – dostępnych w gminie,
Ludzie ⇔ Firmy	rozwój lokalnego rynku pracy umożliwiający zagospodarowanie kwalifikacji mieszkańców

	- i ich zatrzymanie w gminie, ▪ partnerstwo różnych sektorów, w tym sektora biznesu w kształtowaniu kapitału ludzkiego gminy.
--	--

Gospodarczy cel strategiczny został rozpisany na cztery cele szczegółowe².

Tabela 3. Cele szczegółowe dla gospodarczego celu strategicznego

Cel strategiczny: Rozwój zróżnicowanej struktury gospodarczej, na którą składają się przedsiębiorstwa lokalne wykorzystujące różnorodne potencjały gminy i zaspokajające potrzeby mieszkańców oraz inwestorzy zewnętrzni wnoszący w gospodarkę gminy nowe technologie, kreujący atrakcyjne miejsca pracy, współpracujący z lokalnym biznesem.	
Cele szczegółowe	
CI/1	Wysoka atrakcyjność terenów inwestycyjnych opierająca się na położeniu gminy na międzynarodowych szlakach drogowych oraz usytuowaniu w sąsiedztwie głównych aglomeracji województwa śląskiego.
CI/2	Trwała zdolność lokalnej gospodarki do restrukturyzacji, podnoszenia konkurencyjności, kształtowania nowoczesnych specjalizacji gospodarczych oraz zaspokajania popytu wewnętrznego dzięki twórczemu wykorzystywaniu specyficznych cech gminy, wysokiemu poziomowi przedsiębiorczości mieszkańców oraz przyciąganiu inwestorów zewnętrznych.
CI/3	Zrównoważony rozwój gminy warunkujący utrzymanie wysokiej jakości życia, rozwój usług czasu wolnego, budownictwa mieszkaniowego przy wykorzystaniu i ochronie walorów przyrodniczo-kulturowych gminy
CI/4	Wysokie, budowane w perspektywie prognozowanych zmian gospodarczych i kształtowane dzięki współpracy biznesu, edukacji i sektora obywatelskiego kompetencje mieszkańców, umożliwiające im funkcjonowanie na rynku pracy oraz podejmowanie własnej działalności gospodarczej.

4.3. Cele strategiczne i cele szczegółowe w priorytecie społecznym

Kapitał społeczny jest jednym z kluczowych wyróżników gminy. Rozwój społeczny wymaga:

- łączenia tradycji z otwartością na przyszłość,
- łączenia rozwoju indywidualnego z rozwojem wspólnoty.

Rozwój społeczny to proces niezwykle wrażliwy na różnego rodzaju oddziaływania. Z jednej strony wartości tradycyjne integrują społeczność lokalną i decydują o przyjaznym charakterze gminy dla mieszkańców; z drugiej strony zmiany gospodarcze, procesy zachodzące w otoczeniu i nowe aspiracje mieszkańców wpływają na przebudowę systemu wartości. Dziedzictwo historyczno-kulturowe nie może stanowić wartości blokującej kreatywne podejście do przyszłości; powinno stawać się świadomym chronionym, ale też wykorzystywanym atutem rozwojowym.

² konstrukcja celu szczegółowego: kluczowa wartość dla gminy + główny potencjał decydujący o jej osiągnięciu.

Rozwój lokalny opiera się na energii i pomysłowości swoich mieszkańców. To z indywidualnej przedsiębiorczości i aktywności bierze się sukces całej gminy. Równocześnie, możliwości realizacji indywidualnych planów i aspiracji mogą być wspierane przez partnerstwo i harmonijne funkcjonowanie wspólnoty lokalnej.

Wykres 3. Integracja w rozwoju społecznym

Cel strategiczny w ramach priorytetu społecznego:

Zintegrowani wokół dziedzictwa lokalnego oraz wizji rozwoju mieszkańcy gminy
podejmujący wspólne działania na rzecz poprawy jakości życia,
budowania społeczeństwa obywatelskiego
oraz wykorzystujący możliwości rozwoju dostarczane przez gminę.

Wykres 4. Mechanizm realizacji celu społecznego

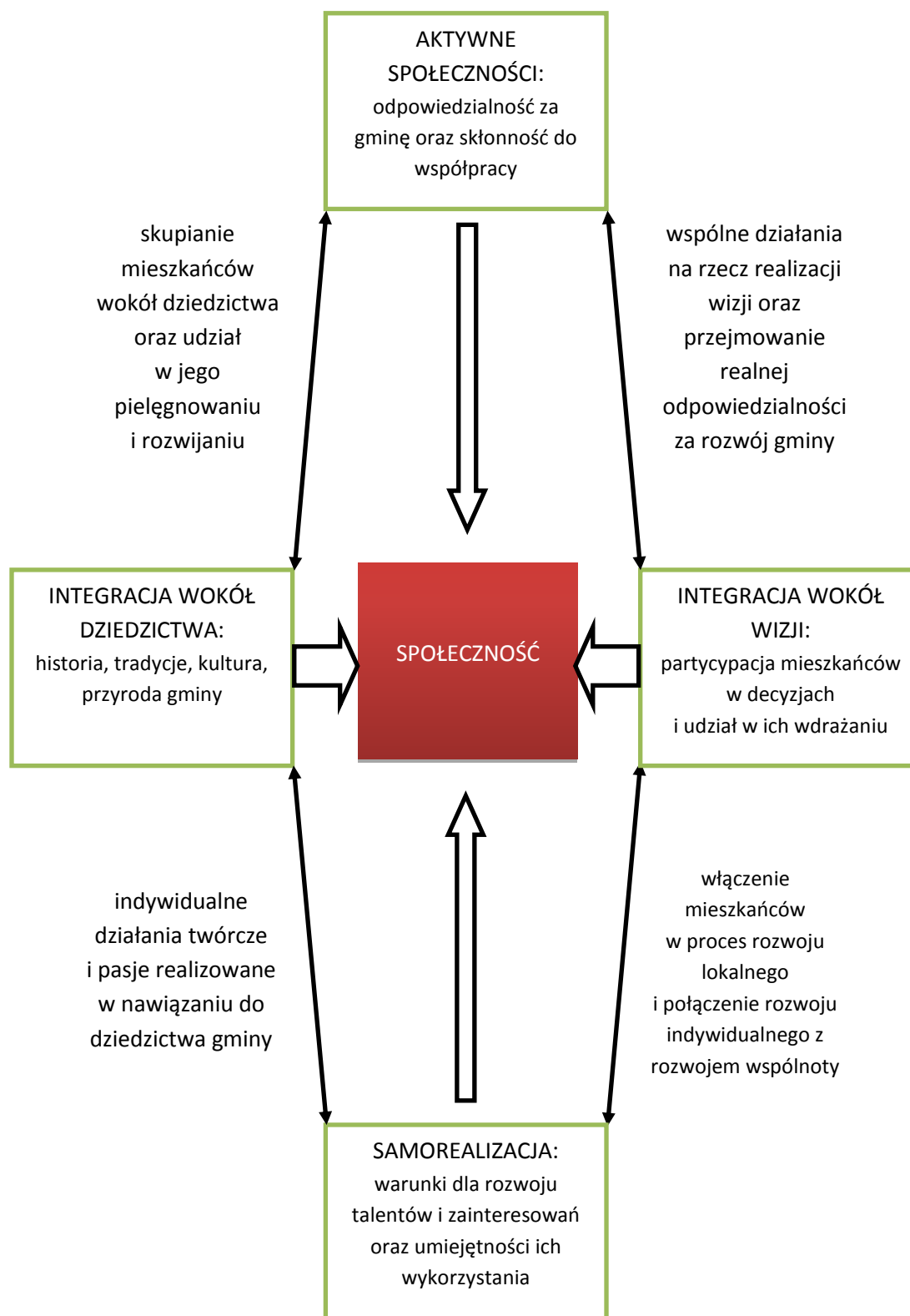

Tabela 4. Wyznaczniki realizacji społecznego celu strategicznego

Wyznacznik	Treść wyznacznika
Integracja wokół dziedzictwa	▪ różnorodność gminy, ▪ konieczność wzmacniania świadomości mieszkańców na temat wartości dziedzictwa kulturowo-przyrodniczego gminy i poszczególnych miejscowości,
Integracja wokół wizji	▪ nowa strategia gminy opracowana w formule partnerskiej, ▪ rozwój oparty na łączeniu różnorodności miejscowości i wspólnot lokalnych
Aktywne społeczności	▪ środowiska liderejskie działające w gminie, ▪ konieczność podnoszenia kompetencji w zakresie myślenia długofalowego i projektowego
Samorealizacja	▪ silne środowiska twórcze i rozwinięty amatorski ruch artystyczny, ▪ oferta dla rozwijania pasji i talentów dostępna dla mieszkańców gminy.

Tabela 5. Relacje między wyznacznikami społecznego celu strategicznego

Powiązane wyznaczniki	Rodzaj relacji między wyznacznikami
Aktywne społeczności ⇔ Integracja wokół dziedzictwa	▪ dziedzictwo jako zbiór wartości łączących społeczność lokalną, ▪ aktywności wspólnot lokalnych zorientowane na pielęgnowanie i rozwijanie dziedzictwa gminy, ▪ aktywności wspólnot lokalnych wykorzystujące dziedzictwo na rzecz rozwoju swoich miejscowości, ▪ podnoszenie świadomości mieszkańców na temat wartości dziedzictwa dzięki projektom realizowanym przez wspólnoty lokalne,
Aktywne społeczności ⇔ Integracja wokół wizji	▪ otwarcie wspólnot lokalnych na myślenie o przyszłości gminy jako całości, ▪ podnoszenie świadomości wartości aktywności społecznej dla rozwoju lokalnego, ▪ aktywny udział mieszkańców i wspólnot lokalnych we wdrażaniu strategii, ▪ tworzenie warunków dla kreowania liderów lokalnych,
Samorealizacja ⇔ Integracja wokół dziedzictwa	▪ inspirowanie działań twórczych dziedzictwem gminy, ▪ wiedza o gminie gromadzona przez mieszkańców,
Samorealizacja ⇔ Integracja wokół wizji	▪ warunki działania dla mieszkańców tworzących nowe pomysły na rzecz rozwoju gminy, ▪ uświadamianie mieszkańcom szans jakie tworzy dla nich gmina i nowa strategia rozwoju gminy.

Spółeczny cel strategiczny został rozpisany na cztery cele szczegółowe³.

Tabela 6. Cele szczegółowe dla społecznego celu strategicznego

Cel strategiczny: Zintegrowani wokół dziedzictwa lokalnego oraz wizji rozwoju mieszkańcy gminy podejmujący wspólne działania na rzecz poprawy jakości życia, budowania społeczeństwa obywatelskiego oraz wykorzystujący możliwości rozwoju dostarczane przez gminę.	
Cele szczegółowe	
C II/1	Zachowywane, rozwijane i promowane dzięki zaangażowaniu mieszkańców dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe gminy.
C II/2	Nowoczesne zarządzanie gminą przejawiające się w uczestnictwie mieszkańców w procesach decyzyjnych oraz zapewnianiu warunków dla realizacji działań na rzecz rozwoju lokalnego.
C II/3	Wzmacnianie pozycji społeczności lokalnych jako realnych gospodarzy gminy i swoich miejscowości przy wykorzystaniu potencjału i doświadczeń partnerstwa lokalnego.
C II/4	Dogodne warunki dla stałego rozwijania talentów i realizacji pasji mieszkańców oraz odkrywania ich przedsiębiorczości i kreatywności wynikające z dostępności udogodnień i usług publicznych.

Tabela 7. Syntetyczne zestawienie priorytetów i celów rozwoju gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny

Priorytet	Cel strategiczny	Cel szczegółowy
CeL – biegun inwestycji i nowej gospodarki regionu	CI. Rozwój zróżnicowanej struktury gospodarczej, na którą składają się przedsiębiorstwa lokalne wykorzystujące różnorodne potencjały gminy i zaspokajające potrzeby mieszkańców oraz inwestorzy zewnętrzni wnoszący w gospodarkę gminy nowe technologie, kreujący atrakcyjne miejsca pracy, współpracujący z lokalnym biznesem	C I/1 Wysoka atrakcyjność terenów inwestycyjnych opierająca się na położeniu gminy na międzynarodowych szlakach drogowych oraz usytuowaniu w sąsiedztwie głównych aglomeracji województwa śląskiego.
		C I/2 Trwała zdolność lokalnej gospodarki do restrukturyzacji, podnoszenia konkurencyjności, kształtowania nowoczesnych specjalizacji gospodarczych oraz zaspokajania popytu wewnętrznego dzięki twórczemu wykorzystywaniu specyficznych cech gminy, wysokiemu poziomowi przedsiębiorczości mieszkańców oraz przyciąganiu inwestorów zewnętrznych.
		C I/3 Zrównoważony rozwój gminy warunkujący utrzymanie wysokiej jakości życia, rozwój usług czasu wolnego, budownictwa mieszkaniowego przy wykorzystaniu i ochronie walorów przyrodniczo-kulturowych gminy
		C I/4 Wysokie, budowane w perspektywie prognozowanych zmian gospodarczych i kształtowane dzięki współpracy biznesu, edukacji i sektora obywatelskiego kompetencje mieszkańców, umożliwiające im funkcjonowanie na rynku pracy oraz podejmowanie własnej działalności gospodarczej.

³ konstrukcja celu szczegółowego: kluczowa wartość dla gminy + główny potencjał decydujący o jej osiągnięciu.

Ceel – wspólna tradycja i wspólna przyszłość	CII. Zintegrowani wokół dziedzictwa lokalnego oraz wizji rozwoju mieszkańcy gminy podejmujący wspólne działania na rzecz poprawy jakości życia, budowania społeczeństwa obywatelskiego oraz wykorzystujący możliwości rozwoju dostarczane przez gminę.	C II/1 Zachowywane, rozwijane i promowane dzięki zaangażowaniu mieszkańców dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe gminy.
		C II/2 Nowoczesne zarządzanie gminą przejawiające się w uczestnictwie mieszkańców w procesach decyzyjnych oraz zapewnianiu warunków dla realizacji działań na rzecz rozwoju lokalnego.
		C II/3 Wzmacnianie pozycji społeczności lokalnych jako realnych gospodarzy gminy i swoich miejscowości przy wykorzystaniu potencjału i doświadczeń partnerstwa lokalnego.
		C II/4 Dogodne warunki dla stałego rozwijania talentów i realizacji pasji mieszkańców oraz odkrywania ich przedsiębiorczości i kreatywności wynikające z dostępności udogodnień i usług publicznych.

5. UWARUNKOWANIA REALIZACJI CELÓW ROZWOJU GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYN

- uwarunkowania wewnątrz gminy i miasta
- uwarunkowania w otoczeniu gminy i miasta

Sformułowane cele strategiczne zostały przeanalizowane pod kątem możliwości ich wdrożenia. Przy wykorzystaniu schematu analizy SWOT wygenerowano czynniki wspomagające lub utrudniające osiągnięcie stanów zapisanych w celach. Uwzględniono zarówno czynniki o charakterze materialnym, jak i niematerialnym. Ze względu na zróżnicowanie treściowe celów strategicznych analiza SWOT została przeprowadzona oddzielnie dla każdego z celów.

W zamieszczonych poniżej tabelach uwarunkowania zostały sklasyfikowane na siły, słabości, szanse i zagrożenia. Mianem **sił** określono te czynniki, które są zlokalizowane na terenie miasta i gminy oraz są kontrolowane i kształtowane przez podmioty z terenu miasta i gminy, a ich oddziaływanie na osiągnięcie celu strategicznego może być pozytywne. **Słabościami** nazwano te czynniki, które są zlokalizowane na terenie miasta i gminy, są kontrolowane i kształtowane przez podmioty z terenu miasta i gminy, a ich oddziaływanie na osiągnięcie celu strategicznego może być negatywne. Jako **szanse** określono czynniki zlokalizowane w otoczeniu miasta i gminy (regionalnym, krajowym lub międzynarodowym) mogące korzystnie wpływać na osiągnięcie celu strategicznego. Przez **zagrożenia** rozumiane są czynniki zlokalizowane w otoczeniu miasta i gminy (regionalnym, krajowym lub międzynarodowym) mogące niekorzystnie wpływać na osiągnięcie celu strategicznego.

Tabela 8. Uwarunkowania realizacji celu strategicznego: *Rozwój zróżnicowanej struktury gospodarczej, na którą składają się przedsiębiorstwa lokalne wykorzystujące różnorodne potencjały gminy i zaspokajające potrzeby mieszkańców oraz inwestorzy zewnętrzeni wnoszący w gospodarkę gminy nowe technologie, kreujący atrakcyjne miejsca pracy, współpracujący z lokalnym biznesem*

SIŁY	SŁABOŚCI
S1. tereny w Katowickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej,	W1. brak wyraźnie ukształtowanej marki inwestycyjnej miasta,
S2. dostępność wolnych, korzystnie zlokalizowanych terenów pod inwestycje,	W2. niezgodności między kwalifikacjami części mieszkańców a zmieniającymi się potrzebami rynku pracy – znaczący odsetek mieszkańców miasta z wykształceniem podstawowym i zawodowym,
S3. odzyskiwanie terenów poprzemysłowych pod nowe zagospodarowanie,	W3. brak nowoczesnych kierunków kształcenia,
S4. dogodnie położenie geograficzne – sąsiedztwo miast Aglomeracji Górnośląskiej, położenie w Aglomeracji Rybnickiej, położenie przygraniczne,	W4. brak liderek podmiotów generujących zdecydowane impulsy dla rozwoju lokalnej gospodarki,
S5. dogodnie powiązania komunikacyjne łączące Czerwionkę-Leszczyn w układzie regionalnym, krajowym i międzynarodowym – węzły autostrady A1, sąsiedztwo autostrady A4, linia kolejowa,	W5. wymagająca zwiększenia obecność w mieście firm działających w innowacyjnych branżach, przebudowujących lokalną strukturę gospodarczą, tworzących miejsca pracy dla mieszkańców o wysokich kwalifikacjach,
S6. przebieg autostrad ograniczający natężenie ruchu tranzytowego w mieście i gminie,	W6. zbyt mała liczba inicjatyw innowacyjnych
S7. infrastruktura kolejowa pozostała po kopalni,	
S8. surowce występujące na terenie miasta	

i gminy: wody solankowe, gaz koksowniczy, S9. duże gospodarstwa rolne, S10. rozbudowane zaplecze edukacyjne tworzące warunki dla doskonalenia kapitału ludzkiego, S11. wzrost aspiracji zawodowych młodych mieszkańców miasta, S12. rosnące otwarcie miasta i jego mieszkańców na otoczenie, w tym na inwestorów, S13. cenne, ciekawe tereny przyrodnicze i atrakcyjność krajobrazu mogące wspierać atrakcyjność miasta i gminy dla napływającego kapitału ludzkiego,, S14. atrakcyjne tereny pod budownictwo jednorodzinne w zabudowie wolnostojącej i szeregowej,	i kreatywnych podejmowanych przez mieszkańców miasta, W7. dominacja firm branży handlowo-usługowej, W8. niewystarczająca sieć dróg lokalnych – połączenie do węzłów autostrady, W9. deficyty w wyposażeniu infrastrukturalnym – infrastruktura kanalizacyjna, ciepłownicza, gazownicza, W10. wymagający poprawy stan dróg, W11. brak inkubatora przedsiębiorczości, W12. brak rozwiązań umożliwiających kompleksową obsługę przedsiębiorców i ułatwień z załatwianiu spraw administracyjnych, W13. niedostatek wysokiej jakości usług atrakcyjnych dla potencjalnych inwestorów i ich rodzin, zwłaszcza na tle oferty dostępnej w pobliskich metropoliach, W14. brak integracji komunikacji publicznej – kilku przewoźników, W15. niski poziom gospodarczego wykorzystania potencjału przyrodniczego miasta i gminy, W16. zbyt wolny rozwój agroturystyki – jednostkowe przykłady podmiotów tworzących ofertę agroturystyczną,
SZANSE	ZAGROŻENIA
O1. dostępność funduszy unijnych wspierających rozwój biznesu, O2. zainteresowanie nowych inwestorów realizacją inwestycji i podejmowaniem działalności na terenach przy węzłach autostradowych, O3. rozwijające się firmy nowej gospodarki w sąsiednich aglomeracjach, O4. zainteresowanie gmin subregionu zachodniego położonych wzdłuż autostrady A1 tworzeniem wspólnej oferty inwestycyjnej oraz kooperacją w przyciąganiu inwestorów, O5. powstawanie w regionie klastrowych struktur w branży motoryzacyjnej, O6. intensyfikacja promocji województwa śląskiego, w tym w zakresie inwestycyjnym, O7. kontynuacja programu budowy autostrad w Polsce poprawiająca międzynarodowe położenie komunikacyjne miasta i gminy, O8. wyczerpywanie się zasobu terenów inwestycyjnych w aglomeracyjnych ośrodkach regionu, O9. zwiększające się zainteresowanie	T1. wysoka atrakcyjność inwestycyjna sąsiednich miast Aglomeracji Górnośląskiej, T2. ograniczony wpływ podmiotów lokalnych na kierunki kształcenia zawodowego, T3. niepewność realizacji przez NWR Karbonia „projektu Dębieńsko”, T4. wysokie koszty pracy ponoszone przez podmioty gospodarcze ograniczające tworzenie nowych miejsc pracy oraz brak systemu preferencji dla podmiotów tworzących miejsca pracy, T5. słaba komunikacja pomiędzy podmiotami wpływającymi na sytuację na rynku pracy: sektor biznesu, różne instytucje sektora publicznego, podmioty edukacji, T6. drenaż rynku pracy z ludzi młodych i dobrze wykwalifikowanych przez rynki zagraniczne, T7. ograniczenie ulg dla przedsiębiorstw w KSSE, T8. wysoka mobilność dużych inwestorów tworząca zagrożenie ich odpływu z miasta, T9. niepewne rokowania dotyczące poprawy koniunktury gospodarczej, T10. trudności formalne (zmiana reguł

społeczne rekreacją i wyspecjalizowaną turystyką, O10. poprawa koniunktury na zdrowe i ekologiczne produkty żywnościowe na rynku polskim i europejskim, O11. łatwość podróżowania w Unii Europejskiej – warunki do rozwoju turystyki, w tym „sentymentalnej” (powrót do korzeni), aktywnej, ekologicznej,	w nowym kresie programowania) i wysoka konkurencja w pozyskiwaniu unijnych źródeł wsparcia finansowego, T11. bardziej znany i atrakcyjniejszy w skali krajowej oraz międzynarodowej potencjał środowiskowy uznanych miejscowości i obszarów turystycznych o znanej marce i wysokiej renomie,
--	--

Tabela 9. Uwarunkowania realizacji celu strategicznego: *Zintegrowani wokół dziedzictwa lokalnego oraz wizji rozwoju mieszkańcy gminy podejmujący wspólne działania na rzecz poprawy jakości życia, budowania społeczeństwa obywatelskiego oraz wykorzystujący możliwości rozwoju dostarczane przez gminę*

SIŁY	SŁABOŚCI
S1. brak istotnych antagonizmów między mieszkańcami, S2. stosunkowo dobrze rozwinięta infrastruktura dla społeczeństwa obywatelskiego, S3. aktywne środowiska lidere w gminie i poszczególnych miejscowościach, S4. homogeniczność kulturowa, wspólnota tradycji, S5. poprawiająca się jakość przestrzeni publicznej, S6. współpraca sektora samorządowego i obywatelskiego – dobre kontakty, finansowe wspieranie inicjatyw społecznych, S7. zabytkowe osiedle patronackie,	W1. niski poziom zaangażowania mieszkańców w oddolne inicjatywy, W2. niski udział mieszkańców w stowarzyszeniach, W3. starzejące się społeczeństwo, W4. odpływ mieszkańców do innych ośrodków miejskich w regionie i w Europie, W5. rozwarstwienie ekonomiczne społeczeństwa, W6. wymagająca poprawy oferta edukacyjna dostępna w mieście i gminie, W7. zły stan techniczny komunalnych budynków mieszkalnych,
SZANSE	ZAGROŻENIA
O1. dostępność środków zewnętrznych wspierających realizację oddolnych inicjatyw, O2. poprawiający się wizerunek miasta i gminy w otoczeniu, O3. dostępność udogodnień (infrastruktura i usługi) w sąsiednich większych ośrodkach, O4. możliwości kreowania oferty związanej z jakością życia także dla mieszkańców sąsiednich gmin, O5. odpływ mieszkańców z dużych ośrodków miejskich i poszukiwanie spokojniejszych miejsc zamieszkania, O6. rozwój społeczeństwa informatycznego i nowych narzędzi kontaktów władzy lokalnej z mieszkańcami (e-urząd),	T1. relatywnie wysoka atrakcyjność rynków pracy metropolii i ośrodków aglomeracyjnych, T2. napływ negatywnych wzorców zachowań degradujących relacje społeczne, T3. problemy na rynku pracy w kraju i regionie wpływające na powstawanie problemów społecznych, T4. wzrost postaw roszczeniowych w społeczeństwie,

6. DZIAŁANIA NA RZECZ REALIZACJI CELÓW ROZWOJU GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYN

► działania i projekty wdrażające

Zamieszczone poniżej przedsięwzięcia zostały opracowane w nawiązaniu do wyników analizy SWOT i opisane z uwzględnieniem najważniejszych aspektów wdrożeniowych. Projekty są rozumiane jako przedsięwzięcia pozwalające na zrealizowanie celów strategicznych poprzez:

- wykorzystanie sił gminy miasta lub szans tkwiących w jego otoczeniu,
- przezwyciężenie słabości gminy i miasta lub zagrożeń w jego otoczeniu,
- wzmocnienie korzystnych lub osłabienie niekorzystnych relacji pomiędzy czynnikami wnętrza i otoczenia,
- zbudowanie nowych wartości (innowacyjność).

Tabela 10. Kierunki / projekty / działania wdrażające cele operacyjne

Cel operacyjny	kierunki / projekty / działania
C I/1 Wysoka atrakcyjność terenów inwestycyjnych opierająca się na położeniu gminy na międzynarodowych szlakach drogowych oraz usytuowaniu w sąsiedztwie głównych aglomeracji województwa śląskiego.	P1. uatrakcyjnianie, poszerzanie i stałe aktualizowanie oferty terenów inwestycyjnych miasta: ▪ regulowanie stanu prawnego terenów pod inwestycje, ▪ poprawa uzbrojenia terenów inwestycyjnych, ▪ promocja inwestycyjna miasta i gminy, P2. optymalizacja komunikacji publicznej poprawiająca dostępność nowych stref rozwoju gospodarczego dla mieszkańców C-L oraz sąsiednich miast, P3. tworzenie warunków dla osiedlania się kadr menedżerskich poprzez wykorzystanie przyrodniczo-kulturowych atutów miasta i gminy,
C I/2 Trwała zdolność lokalnej gospodarki do restrukturyzacji, podnoszenia konkurencyjności, kształtowania nowoczesnych specjalizacji gospodarczych oraz zaspokajania popytu wewnętrznego dzięki twórczemu wykorzystywaniu specyficznych cech gminy, wysokiemu poziomowi przedsiębiorczości mieszkańców oraz przyciąganiu inwestorów zewnętrznych.	P4. stworzenie w partnerstwie samorządu i biznesu lokalnego systemu monitoringu potrzeb rynku pracy i kwalifikacji poszukiwanych przez lokalnych przedsiębiorców, P5. wspieranie działań umożliwiających przebranżowienie lokalnych firm, w tym: ▪ oferty doradczej kreowanej przez podmioty otoczenia biznesu, ▪ projektów edukacyjnych wzmacniających kompetencje przedsiębiorców lokalnych, ▪ tworzenia sieci współpracy – w ramach gminy oraz z partnerami w otoczeniu – podnoszących poziom specjalizacji i konkurencyjności lokalnych firm, P6. rozwijanie oferty doskonalenia zawodowego przy wykorzystaniu bazy

	edukacyjnej miasta i gminy, P7. gospodarcze wykorzystanie wód solankowych, P8. rozwój przedsiębiorstw w dziedzinie odnawialnych źródeł energii,
C I/3 Zrównoważony rozwój gminy warunkujący utrzymanie wysokiej jakości życia, rozwój usług czasu wolnego, budownictwa mieszkaniowego przy wykorzystaniu i ochronie walorów przyrodniczo-kulturowych gminy.	P9. przystosowanie terenów przyrodniczych do funkcji rekreacyjnych z zachowaniem zasad ekorozwoju, P10. rozwój usług agroturystycznych i turystyki weekendowej, P11. rozwój ogólnodostępnej infrastruktury umożliwiającej aktywne spędzanie czasu wolnego: np. ścieżki rowerowe, siłownie plenerowe, P12. wielofunkcyjne lokalne centra sportu i rekreacji rozwijane poprzez wykorzystanie i uzupełnianie istniejącej infrastruktury, P13. wykorzystanie zabytkowego osiedla patronackiego w celu stworzenia centrum kulturalno-wypoczynkowego (hotel, restauracja, centrum handlowe), P14. promocja atrakcyjności mieszkaniowej miasta i gminy, P15. rozwój budownictwa jednorodzinnego w zabudowie wolnostojącej i szeregowej, P16. wsparcie dla stworzenia systemu osiedli komunalnych, lokali mieszkalnych, w tym mieszkań socjalnych i instytucji zapewniających mieszkańcom dobre warunki życia i pomoc socjalną, P17. rozwój oferty dla osób starszych (np.: utworzenie Dziennego Domu Pobytu dla osób starszych lub Domu Pomocy Społecznej, utworzenie placówki niskoprogowej, np. noclegowni, schroniska – ewentualna realizacja zadań poprzedzona analizą potrzeb oraz kosztów utworzenia i prowadzenia placówek), P18. wspieranie działalności grup formalnych i nieformalnych dot. aktywności seniorów, np.: Uniwersytet Trzeciego Wieku, P19. rozbudowa i modernizacja infrastruktury społecznej - poszerzenie bazy lokalowej na potrzeby pomocy społecznej oraz społeczności lokalnych (ewentualna realizacja zadań poprzedzona analizą potrzeb oraz kosztów). P20. współpraca z organizacjami pozarządowymi w celu realizacji zadań pomocy społecznej, P21. działania zmierzające przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, aktywizacji osób biernych zawodowo, niepełnosprawnych i innych pozostających w trudnej sytuacji życiowej,

	P22. przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób bezrobotnych, poprzez zaangażowanie do programów pomocowych, robót interwencyjnych, prac społecznie użytecznych i robót publicznych, P23. opracowanie i realizacja programów dotyczących przemocy w rodzinie, problemów opiekuńczo-wychowawczych i uzależnień, bezdomności i niepełnosprawności, P24. wdrażanie efektywnych rozwiązań dla poprawy jakości środowiska, P25. termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej, P26. działania wspierające wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w gminie, P27. wprowadzanie rozwiązań umożliwiających wykorzystanie energii odnawialnej w oświetleniu ulic i obiektów użyteczności publicznej,
C I/4 Wysokie, budowane w perspektywie prognozowanych zmian gospodarczych i kształtowane dzięki współpracy biznesu, edukacji i sektora obywatelskiego kompetencje mieszkańców, umożliwiające im funkcjonowanie na rynku pracy oraz podejmowanie własnej działalności gospodarczej.	P28. stworzenie ujednoliconego systemu informacji o dostępnych w mieście i gminie szkoleniach podnoszących kwalifikacje mieszkańców, P29. stworzenie inkubatora przedsiębiorczości, P30. promocja edukacji wśród mieszkańców miasta i gminy, P31. opracowanie i wdrożenie dostosowanych do potrzeb rynku pracy programów szkoleń w jednostkach gminy, P32. monitorowanie potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy pod kątem zapotrzebowania na kwalifikacje, P33. współpraca z ościennymi ośrodkami akademickimi w przygotowaniu kadr menedżerskich,
C II/1 Zachowywane, rozwijane i promowane dzięki zaangażowaniu mieszkańców dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe gminy.	P34. wsparcie dla lokalnych inicjatyw angażujących mieszkańców w kultywowanie dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego gminy, w tym tradycji śląskich związanych z zabytkowymi osiedlami robotniczymi, P35. edukacja ekologiczna mieszkańców, P36. szkolenia dla animatorów działań proekologicznych i prokulturowych, P37. wydawnictwa promujące dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe gminy, P38. wszechstronna promocja gminy poprzez zabytkowe osiedle patronackie, P39. rozwój ścieżek edukacyjnych łączących ważne miejsca i obiekty o wartości kulturalnej i przyrodniczej, P40. rozbudowa infrastruktury podnoszącej możliwości działania organizacji i liderów na rzecz ochrony i wzbogacania dziedzictwa

	przyrodniczo-kulturowego gminy, P41. projekty wspierające rozwój ekonomii społecznej,
C II/2 Nowoczesne zarządzanie gminą przejawiające się w uczestnictwie mieszkańców w procesach decyzyjnych oraz zapewnianiu warunków dla realizacji działań na rzecz rozwoju lokalnego.	P42. wypracowanie w konsultacjach z mieszkańcami modelu partycypacji społecznej, P43. wprowadzenie budżetu obywatelskiego umożliwiającego realizację oddolnych inicjatyw, P44. wykorzystanie narzędzi internetowych do poprawy komunikacji między aktorami rozwoju lokalnego, P45. wypracowanie modelu współpracy władz lokalnych z organizacjami pozarządowymi,
C II/3 Wzmacnianie pozycji społeczności lokalnych jako realnych gospodarzy gminy i swoich miejscowości przy wykorzystaniu potencjału i doświadczeń partnerstwa lokalnego.	P46. identyfikacja liderów lokalnych, w tym dzięki wykorzystaniu nowej ordynacji wyborczej, P47. organizacja wydarzeń łączących mieszkańców gminy, w tym w aspekcie zaangażowania w organizację wydarzeń, P48. wsparcie edukacyjne w zakresie narzędzi zarządzania publicznego, P49. edukacyjne i doradcze wsparcie liderów lokalnych,
C II/4 Dogodne warunki dla stałego rozwijania talentów i realizacji pasji mieszkańców oraz odkrywania ich przedsiębiorczości i kreatywności wynikające z dostępności udogodnień i usług publicznych.	P50. konkursy dla mieszkańców, P51. szkolenia w dziedzinie kreowania projektów i zarządzania projektami, P52. rozwój oferty edukacyjnej, P53. wykorzystanie bazy sportowo-rekreacyjnej dla rozwoju systemu szkoleniowego młodzieży, P54. realizacja programu rozwoju sportu oraz wzbogacanie bazy sportowo-rekreacyjnej, P55. realizacja programów promujących przedsiębiorczość wśród mieszkańców, P56. przygotowanie bazy dla nowo powstających firm,

7. SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY

- ▶ system wdrażania strategii
- ▶ wskaźniki realizacji celów
- ▶ podmioty wdrażania

Skuteczność procesu zarządzania strategicznego oparta jest nie tylko na odpowiedniej koncepcji działania w formie dokumentu, ale także na systemie wdrażania oraz ewaluacji procesu wdrożeniowego. W ramach takiego systemu strategia nie powinna być utożsamiana z listą zadań, które należy wykonać w określonym harmonogramie czasowym, ale powinna być raczej traktowana jako podstawa dla podejmowania i realizowania kolejnych decyzji kształtujących przyszłość gminy i społeczności lokalnej z uwzględnieniem zmian zachodzących w uwarunkowaniach występujących w gminie i jej otoczeniu. Dlatego, wraz z przyjęciem strategii konieczne staje się zapewnienie warunków pozwalających na:

- pokonanie barier między fazą koncepcyjną a wdrożeniową, zainicjowanie przedsięwzięć przygotowujących do konsekwentnego realizowania projektów zawartych w strategii, harmonijne przekładanie kolejnych zapisów strategii na konkretne działania,
- zachowanie elastyczności strategii, to jest stworzenie warunków umożliwiających dostosowywanie podejmowanych działań wdrożeniowych do zmieniającej się sytuacji w mieście oraz otoczeniu.

Tabela 11. Zasady organizujące system wdrażania strategii

L.p.	Zasady wdrażania strategii	Charakterystyka zasad wdrażania strategii
1.	Proces wdrażania strategii będzie monitorowany , a wyniki monitoringu służyć będą do okresowej oceny i aktualizacji strategii.	System monitoringu strategii opierać się będzie na zbiorze wskaźników umożliwiających diagnozowanie zmian w uwarunkowaniach rozwoju lokalnego i będzie łączył dane pochodzące z różnych źródeł.
2.	Strategia pozostanie dokumentem otwartym , do którego będą mogły być okresowo włączone nowe projekty, zgłaszane zarówno przez władze lokalne jak i społeczność lokalną.	Do strategii będą wprowadzane te projekty, dla których: ▪ sporządzono kompletną, poprawną kartę projektową (według załącznika 1 do strategii), zawierającą dokładny opis przedsięwzięcia, uzasadniającą znaczenie projektu dla rozwoju gminy i miasta lub zaspokojenia oczekiwań określonej grupy mieszkańców, ▪ określono orientacyjne koszty realizacji projektu oraz wskazano potencjalne źródła finansowania, ▪ zaproponowano lidera projektu, który jest gotów wziąć na siebie podstawowe obowiązki organizacyjne, a także pozyskać partnerów do realizacji projektu.

3.	Strategia będzie promowana wśród mieszkańców w celu pozyskania ich zainteresowania i włączenia w proces wdrażania.	Strategia będzie promowana poprzez opracowanie serii skrótowych publikacji adresowanych do konkretnych grup odbiorców. Syntezy strategii będą zawierały: ▪ wyciąg z celów strategicznych, kierunków i przedsięwzięć, które dla danej grupy mieszkańców mogą być najbardziej interesujące, ▪ zakres i zasady pozyskania wsparcia dla realizacji projektów podejmowanych przez zainteresowane podmioty, ▪ formularze dotyczące projektów. Pierwszymi grupami, dla których opracowane zostaną syntezy będą: ▪ przedsiębiorcy, ▪ działacze organizacji pozarządowych, ▪ młodzież miasta, ▪ środowiska twórcze. Strategia zostanie w przyjaznej formie graficznej zamieszczona na stronie internetowej miasta wraz z przykładami wypełnionych formularzy.
4.	Poprawienie komunikacji między władzami lokalnymi a podmiotami lokalnymi.	W ramach procesu wdrażania należy zwrócić uwagę na poprawę systemu komunikacji między władzami lokalnymi a podmiotami w mieście i otoczeniu. W tym celu będą podejmowane następujące typy działań: ▪ nowe formy komunikacji przy wykorzystaniu nowoczesnych narzędzi internetowych, w tym narzędzi interaktywnych, ▪ narzędzia zbierania informacji od podmiotów zainteresowanych funkcjonowaniem miasta, w tym narzędzia internetowe, ▪ wypracowanie metod komunikacji z liderami opinii w mieście, to jest podmiotami (osobami), które mogą pełnić rolę pośredników w kontaktach z miastem przybliżając władzom potrzeby podmiotów lokalnych oraz przekazując do środowisk lokalnych założenia polityki miejskiej.
5.	Stworzenie podstaw budżetowych dla wdrażania strategii.	Określanie w kolejnych latach części budżetu lokalnego przeznaczanego na wdrażanie strategii w podziale na: ▪ zadania strategiczne realizowane samodzielnie przez władze lokalne, ▪ projekty partnerskie kreowane i realizowane przez podmioty lokalne.
6.	Główny nurt wdrażania strategii będzie obejmował realizację projektów.	Lista projektów wdrożeniowych będzie w pierwszym rzędzie obejmowała projekty wypracowane na etapie formułowania strategii, a w dalszej kolejności projekty zgłaszane w toku wdrażania strategii. Będą to różnego rodzaju koncepcje i działania organizujące: ▪ aktywność mieszkańców i innych podmiotów lokalnych, ▪ aktywność władz lokalnych, ▪ aktywność zewnętrznych podmiotów wchodzących w partnerstwa z podmiotami lokalnymi.

7.	Zarządzanie wdrażaniem strategii	Rolą Burmistrza Gminy i Miasta będzie stałe monitorowanie efektów wdrażania i proponowanie korekt w strategii oraz łączenie propozycji zgłaszanych przez liderów lokalnych w trakcie procesu wdrażania.
8.	Prowadzony będzie stały monitoring dostępnych zasobów niezbędnych dla sprawnego wdrażania strategii.	Działania te będą odnosiły się zarówno do wewnętrznych jak i zewnętrznych środków, które będą mogły być wykorzystane na rzecz realizacji kolejnych projektów. W szczególności monitorowane powinny być środki pochodzące z Regionalnego Programu Operacyjnego i krajowych Programów Operacyjnych przeznaczone na: ▪ rewitalizację, ▪ ochronę środowiska, ▪ poprawę jakości kapitału ludzkiego, ▪ kształtowanie nowej gospodarki w oparciu o wykorzystanie innowacji oraz transfer wiedzy między sektorem nauki, edukacji i biznesu.
9.	Strategia będzie skoordynowana z przyjętymi na szczeblu regionu i kraju programami operacyjnymi.	Zapisy strategii nie będą pozostawiały w sprzeczności z innymi przyjmowanymi programami operacyjnymi, a nowo powstające dokumenty lokalne nie będą stały w sprzeczności ze strategią.
10.	Uruchomiony zostanie „ bank projektów ” pozwalający podmiotom lokalnym na stałe wpływanie na kierunki i sposoby wdrażania strategii.	Bank projektów działać będzie poprzez: ▪ inspirowanie mieszkańców i innych podmiotów do zgłaszania projektów zgodnych ze strategią, ▪ przygotowywanie bazy, z której będą wybierane projekty o największych możliwościach realizacyjnych (zwłaszcza w kontekście skorzystania z zewnętrznych źródeł wsparcia).
11.	Przyjmowanie projektów do realizacji w ramach strategii	W kolejnych horyzontach wdrażania dokumentu będą przyjmowane do realizacji projekty, w szczególności zgłaszane przez partnerów lokalnych. Preferować należy projekty, które spełniają generalne warunki: ▪ wysoki wymiar oczekiwanych pozytywnych efektów dla społeczności lokalnej oraz wpływ na strategiczny (kompleksowy i długofalowy) na rozwój lokalny, ▪ stwarzanie dobrych warunków wyjściowych dla realizacji kolejnych projektów i komplementarność wobec innych projektów, ▪ poprawa regionalnego wizerunku miasta, wzmacnianie pozytywnych wyróżników Czerwionki-Leszczyn w otoczeniu, ▪ społeczna akceptacja projektu, wyrażana przede wszystkim poprzez zaangażowanie mieszkańców w realizację projektu, ▪ poziom kosztów, jakie musi ponieść gmina i miasto

		na realizację projektów, ▪ finansowy efekt mnożnikowy wyrażony możliwościami pomnażania środków budżetowych zainwestowanych w realizację projektu (zdolność do koncentrowania wokół projektów podmiotów inwestujących własne środki finansowe lub pozyskiwania wsparcia z dostępnych funduszy), ▪ możliwość podtrzymywania projektu i efektów w długim horyzoncie czasu przy spadających nakładach miasta na funkcjonowanie projektu, ▪ czas uzyskania efektów z tytułu realizacji projektu (w tym pojawienie się zauważalnych dla społeczności lokalnej efektów częściowych, nawet jeżeli ostateczne sfinalizowanie projektu jest odległe).
--	--	---

System wskaźników do monitoringu strategii obejmuje przede wszystkim wskaźniki określone dla celów szczegółowych. Wykorzystanie wskaźników warunkowane jest następującymi niezbędnymi działaniami organizacyjnymi:

- przyjęcie horyzontu zbierania danych – generalnie, proponuje się przyjęcie rocznego horyzontu zbierania danych i opracowywania raportów wdrożeniowych,
- określenie partnerów mogących dzielić się informacjami „wypełniającymi” wskaźniki konkretną treścią,
- doprecyzowanie wskaźników poprzez wybór informacji reprezentatywnych dla danego wskaźnika (np. wyznaczenie przestrzeni, dla której dane będą gromadzone i analizowane, określenie wybranej grupy podmiotów podlegających analizie, wybór aktywności reprezentatywnych dla większego zakresu aktywności itp.),
- prowadzenie dynamicznych analiz umożliwiających uchwycenie trendów w ramach wskaźników,
- porównywanie – jeżeli to możliwe – wskaźników uzyskiwanych przez Czerwionkę-Leszczyńską ze wskaźnikami uzyskiwanymi w innych gminach uznawanych za punkty odniesienia.

Podstawowym działaniem wdrożeniowym musi być przeprowadzenie konsultacji z podmiotami lokalnymi na temat możliwości gromadzenia i dzielenia się konkretnymi informacjami istotnymi z punktu widzenia oceny tempa i jakości realizacji strategii, przy zachowaniu wiodącej funkcji Urzędu Gminy i Miasta jako podmiotu organizującego cały proces monitoringowy.

W poniższych tabelach zaprezentowano szerokie menu wskaźników. W pierwszym horyzoncie wdrażania należy wybrać tylko wskaźniki najłatwiej dostępne. W kolejnych latach liczba wskaźników powinna być systematycznie weryfikowana pod kątem ich dostępności oraz rozszerzana aż do zbudowania systemu o najwyższych walorach diagnostycznych.

Tabela 12. Wskaźniki osiągnięcia celów szczegółowych

Cel operacyjny	Wskaźniki
C I/1 Wysoka atrakcyjność terenów inwestycyjnych opierająca się na położeniu gminy na międzynarodowych szlakach drogowych oraz usytuowaniu w sąsiedztwie głównych aglomeracji województwa śląskiego.	▪ powierzchnia udostępnianych terenów inwestycyjnych, ▪ liczba inwestorów zainteresowanych przygotowanymi terenami, ▪ liczba inwestycji zrealizowanych na przygotowanych terenach, ▪ liczba miejsc pracy powstałych na przygotowanych terenach inwestycyjnych, ▪ liczba bezpośrednich inwestycji zagranicznych realizowanych w gminie,
C I/2 Trwała zdolność lokalnej gospodarki do restrukturyzacji, podnoszenia konkurencyjności, kształtowania nowoczesnych specjalizacji gospodarczych oraz zaspokajania popytu wewnętrznego dzięki twórczemu wykorzystywaniu specyficznych cech gminy, wysokiemu poziomowi przedsiębiorczości mieszkańców oraz przyciąganiu inwestorów zewnętrznych.	▪ liczba zarejestrowanych bezrobotnych, ▪ liczba nowych inwestycji wykorzystujących zasoby naturalne gminy, w tym wody solankowe, odnawialne źródła energii, ▪ liczba nowo zakładanych firm, ▪ liczba inwestorów zewnętrznych podejmujących działalność na terenie gminy, ▪ liczba podmiotów gospodarczych na 10 000 mieszkańców, ▪ liczba nowo powstających przedsiębiorstw zagranicznych, ▪ liczba inwestorów technologicznych podejmujących działalność w mieście,
C I/3 Zrównoważony rozwój gminy warunkujący utrzymanie wysokiej jakości życia, rozwój usług czasu wolnego, budownictwa mieszkaniowego przy wykorzystaniu i ochronie walorów przyrodniczo-kulturowych gminy.	▪ udział w powierzchni miasta terenów o wysokiej wartości przyrodniczej objętych formami ochrony przyrody, ▪ powierzchnia terenów zielonych i rekreacyjnych na jednego mieszkańca, ▪ poziom zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego – powietrze, wody powierzchniowe, gleby (standardowe wskaźniki zanieczyszczeń), ▪ ilość zebranych i przetworzonych odpadów komunalnych, ▪ liczba mieszkań obsługiwanych przez sieć kanalizacyjną, ▪ liczba mieszkań na terenie gminy, ▪ powierzchnia terenów przygotowanych pod budownictwo mieszkaniowe, ▪ długość ścieżek rowerowych, ▪ liczba uczestników wydarzeń kulturalnych, ▪ poziom deficytu miejsc w żłobkach, ▪ poziom deficytu miejsc w przedszkolach, ▪ średni czas oczekiwania na miejsce w domu pomocy społecznej, ▪ liczba / powierzchnia miejsc rekreacji rodzinnej – place zabaw, obiekty infrastruktury sportowej dla mieszkańców, parki, ▪ liczba podmiotów gospodarczych, które rozpoczęły działalność na terenie

	zrewitalizowanego osiedla patronackiego,
C I/4 Wysokie, budowane w perspektywie prognozowanych zmian gospodarczych i kształtowane dzięki współpracy biznesu, edukacji i sektora obywatelskiego kompetencje mieszkańców, umożliwiające im funkcjonowanie na rynku pracy oraz podejmowanie własnej działalności gospodarczej.	▪ stopień skolaryzacji netto według poziomu wykształcenia: zasadniczy zawodowy, średni zawodowy, średni ogólnokształcący, wyższy, ▪ wydatki edukacyjne miasta na 1 mieszkańca, ▪ udział pracujących w ludności wieku produkcyjnego, ▪ stopa bezrobocia rejestrowanego, ▪ liczba nowo rejestrowanych podmiotów gospodarczych,
C II/1 Zachowywane, rozwijane i promowane dzięki zaangażowaniu mieszkańców dziedzictwo przyrodniczo-kulturowe gminy.	▪ liczba projektów społecznych podnoszących estetykę przestrzeni miasta i miejscowości gminy, ▪ liczba nowych NGO's, ▪ liczba wolontariuszy zaangażowanych w projektach społecznych, ▪ przynależność mieszkańców do organizacji pozarządowych,
C II/2 Nowoczesne zarządzanie gminą przejawiające się w uczestnictwie mieszkańców w procesach decyzyjnych oraz zapewnianiu warunków dla realizacji działań na rzecz rozwoju lokalnego.	▪ liczba podmiotów gospodarczych angażujących się w realizację projektów wpisanych do strategii, ▪ poziom zaangażowania podmiotów gospodarczych w konsultowanie kluczowych dokumentów powstających w mieście, ▪ uczestnictwo mieszkańców w wyborach samorządowych,
C II/3 Wzmacnianie pozycji społeczności lokalnych jako realnych gospodarzy gminy i swoich miejscowości przy wykorzystaniu potencjału i doświadczeń partnerstwa lokalnego.	▪ wysokość wsparcia ze środków zewnętrznych pozyskiwanego przez sektor pozarządowy, ▪ liczba projektów finansowanych z budżetu obywatelskiego, ▪ efekt mnożnikowy uzyskiwany dzięki budżetowi obywatelskiemu,
C II/4 Dogodne warunki dla stałego rozwijania talentów i realizacji pasji mieszkańców oraz odkrywania ich przedsiębiorczości i kreatywności wynikające z dostępności udogodnień i usług publicznych.	▪ liczba osób uczęszczających na zajęcia do domów kultury, ▪ liczba zawodników z terenu gminy w organizacjach sportowych według kategorii wiekowych, ▪ liczba uczniów-laureatów olimpiad na szczeblu regionalnym i ponadregionalnym, ▪ liczba projektów edukacyjnych i liczba uczestników objętych projektami podejmowanymi przez instytucje edukacji, kultury i organizacje pozarządowe,

Załącznik 1 – Karta projektu

STRATEGIA ROZWOJU GMINY I MIASTA CZERWIONKA-LESZCZYNY - FORMULARZ KARTY PROJEKTU

Prosimy o sporządzenie karty projektowej dla projektu, którego realizacją jesteście Państwo zainteresowani. Prosimy zwłaszcza o **przygotowanie kart projektowych dla projektów, w które chcielibyście się Państwo osobiście lub poprzez swoją instytucję zaangażować**. Prosimy o wypełnienie karty projektu według poniższego wzoru (o ile to możliwe w formie komputerowej).

Dane wnioskodawcy projektu:

Imię i nazwisko:

Nazwa instytucji:

Adres, telefon, email:

1. **Nazwa projektu** (czytelna, jasna, może być z użyciem słownictwa fachowego):
2. **Lokalizacja projektu** (wskazać konkretną lokalizację np. miejscowość, osiedle, projekt gminny, ponadlokalny /ewentualnie, jeżeli to możliwe, podać proponowany adres/):
3. **Podmiot wiodący w realizacji projektu** (główny podmiot zarządzający realizacją projektu: nazwa instytucji, adres, telefon, e-mail, ew. imię i nazwisko):
4. **Partnerzy realizujący projekt** (kto może współpracować przy realizacji projektu):

Podmiot	Rola w realizacji projektu

5. **Cele szczegółowe projektu** (wymierne efekty określające stopień zrealizowania projektu, sformułowane w sposób mierzalny, ilościowy, osadzone w czasie):

Cel szczegółowy/miernik	Zakłady poziom realizacji (liczba i jednostka)	Zakładany czas osiągnięcia celu

6. **Główni beneficjenci projektu** (kto skorzysta na zrealizowaniu projektu i jakie wskaźniki zostaną osiągnięte):

Beneficjent	Rodzaj i wymiar uzyskiwanych korzyści

7. **Zakres projektu** (dla projektów złożonych określić co składa się na projekt /główne moduły, podprojekty, zadania/):

8. **Środki niezbędne do uruchomienia projektu** – prosimy o oszacowanie (ilość i jakość) zgodnie z posiadaną wiedzą środków koniecznych do wdrożenia projektu:

Rodzaj i wielkość środków niezbędnych do uruchomienia projektu	Możliwe źródło pozyskania niezbędnych środków
Finanse:	
Ludzie:	
Lokale:	
Wyposażenie:	
Inne (jakie):	

9. **Środki niezbędne do funkcjonowania projektu** – prosimy o oszacowanie (ilość i rodzaj) zgodnie z posiadaną wiedzą:

Rodzaj i wielkość środków niezbędnych do funkcjonowania projektu	Możliwe źródło pozyskania niezbędnych środków
Finanse:	
Ludzie:	
Lokale:	
Wyposażenie:	

Inne (jakie):	
---------------	--

10. **Okres realizacji projektu** w tygodniach (wymagany okres realizacji wszystkich zadań składających się na projekt):

Data wypełnienia formularza:

ZAŁĄCZNIK 2 – LISTA OSÓB ZAPROSZONYCH DO UDZIAŁU W WARSZTATACH STRATEGICZNYCH

1. Wiesław Janiszewski	24. Bogdan Knopik
2. Andrzej Raudner	25. Jan Pała
3. Zbigniew Wojtyła	26. Alojzy Klasik
4. Grzegorz Wolnik	27. Mariola Czajkowska
5. Marek Profaska	28. Piotr Łuc
6. Krystyna Jasiczek	29. Marian Uherek
7. Józef Zaskórski	30. Celina Cymorek
8. Ryszard Jonderko	31. Bogusław Kurdek
9. Adam Reniszak	32. Adam Karaszewski
10. Ilona Cyroń	33. Anna Golasz
11. Katarzyna Strzelczyk	34. Eugeniusz Adamiec
12. Adrian Strzelczyk	35. Romuald Klimek
13. Ryszard Bluszcz	36. Marek Mrowiec
14. Jolanta Szejka	37. Michał Toman
15. Marek Szczech	38. Sebastian Garbacz
16. Lucyna Król	39. Leszek Wołczyk
17. Grzegorz Kowalski	40. Hanna Piorecka-Nowak
18. Andrzej Wącierz	41. Karolina Jamiołkowska
19. Cecylia Grzybek	42. Andrzej Szulik
20. Iwona Flajszok	43. Anna Palus
21. Bernard Strzoda	44. Barbara Gorzawska-Leszczyńska
22. Stanisław Breza	45. Roman Gorzawski
23. Henryk Dyrbuś	46. Alicja Kontny